

Opinnäytetyö Turun ammattikorkeakoulu

Kala- ja ympäristötalous

2014

[Click here to enter text.](#)

Teemu Hiltunen

VUOSINA 2001-2014 VALMISTUNEET IKTYONOMIT (AMK) TYÖELÄMÄSSÄ JA KOULUTUKSEN ANTAMAT VALMIUDET ALALLA

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelma | Iktyonomi

2015 | Sivumäärä: 54

Ohjaaja: Arto Huhta

Teemu Hiltunen

KALA- JA YMPÄRISTÖTALOUDEN KOULUTUSOHJELMASTA VUOSINA 2001-2014 VALMISTUNEET IKTYONOMIT (AMK)

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on tarkastella kaikkien vuosina 2001-2014 Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneiden kala- ja ympäristötalouden kyselyyn vastanneiden opiskelijoiden sijoittumista työelämään ja heidän työllisyystilannettaan. Tutkimusnäkökulmana on myös iktyonomien mielipide lakkautettavasta koulutusohjelmasta. Tarkoitus on myös pohtia, miten suurta haittaa koulutusohjelman lopettamisesta tulee olemaan iktyonomien (AMK) mielestä alan työmarkkinoilla. Tarkasteltavat iktyonomit (AMK) ovat valmistuneet Turun ammattikorkeakoulusta vuosina 2001-2014, ja heitä on yhteensä tutkittavassa perusjoukossa 136 kappaletta: miehiä 101 ja naisia 35 kappaletta. Loin työssäni kvantitatiivisen kyselylomakkeen, joka lähetettiin kirjeitse jokaiselle Suomessa asuvalle, väestörekisterissä olevalle iktynomille (AMK). Muistutuskirjeen lähettäminen ja muistutuksen julkaiseminen sosiaalisessa mediassa toimi tehokkeina vastausprosentin parantamiseksi. Kyselyyn vastaamisaikaa oli noin kolme viikkoa. Opinnäytetyöni toimii apuna hankekoordinaattori Maria Saarisen vetämässä suunnittelu -hankkeessa, joka selvitti iktyonomikoulutuksen (AMK) uudelleen järjestämisen mahdollisuuksia ammattikorkeakoulu tasoisena sekä tutki myös, voisiko tutkinnon järjestää vaihtoehtoisesti erikoisammattitutkintona. koulutusohjelman sisällön päivittämistä vastaamaan tämän päivän iktynomien osaamistarpeita. Työni tarkastelee myös sitä, täyttikö koulutusohjelma sille ase-

tetut koulutustavoitteet. Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelman käynnistämisen syyt ja lakkauttamiseen johtaneet tekijät käydään myös työssäni läpi ja kerrotaan nykyisistä jatkokoulutusmahdollisuuksista.

ASIASANAT:

[Avainsanat]

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme of Fisheries and Environmental Care | Ichthyonome

2015 | Total number of pages:54

Instructor: Arto Huhta

Teemu Hiltunen

GRADUATED ICHTYOLOGISTS FROM FISHERIES AND ENVIRONMENTAL CARE PROGRAM BETWEEN YEARS 2001-2014

The purpose of this study was to examine the situation of ichthyologists graduated from the Degree Program of Fisheries and Environmental Care Turku University of Applied Sciences between years 2001 and 2014. The focus was on job placements and their current employment statuses. One of the research aspects was also to study opinions about the possible consequences of abolishing the Degree Program of Fisheries and Environmental Care, which was the only one of its kind in Finland. The purpose of this study was also to consider how much of impact the situation will have on the employment situation in the labor market.

The method of this study was a quantitative questionnaire for all listed ichthyologists living in Finland. The total number of responses received, out of 237 sent forms was 136 people: 101 of them male and 35 female. The questionnaire was sent through the mail to all graduated ichthyologists whose addresses were divulged by the Student Office of Turku University of Applied Sciences. The increase of response rate was conducted by publishing a notification in social media platforms and sending a reminder letter to those who had not responded. Altogether the response time was approximately three weeks. The study gives valuable information about the need to restart the program again in the future.

This study is a part of a project coordinated by Maria Saarinen which aims to discover whether it is possible to restart the education of ichthyologists and update the content of the studies to meet current working criteria and employment needs. This work also explores whether the study program met its initial aims.

The study reviews the original purpose in establishing the degree program of Fisheries and Environmental Care, and that of abolishing it, as well as current Master's degree options in Finland.

KEYWORDS:

Insert the keywords here using the keyword practice of your field.

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET (TAI SANASTO)	7
1. JOHDANTO	8
2. KALA- JA YMPÄRISTÖTALouden KOULUTUSOHJELMA	9
2.1 Koulutusohjelman syntyhistoria ja kehittyminen tähän päivään	9
2.2 Koulutuksen rakenne ja opiskeltavat kurssit	11
2.3 Harjoittelu	12
2.4 Koulutusohjelman lakkauttaminen	13
2.5 Koulutusohjelman uudelleen toteuttaminen	13
2.6 Tämänhetkinen jatkokoulutus mahdollisuus Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
3. KYSELYTUTKIMUKSEN TEORIAPOHJA JA SEN TARKOITUS	18
3.1 Kyselyn tavoitteet	18
3.2 Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen rakenne ja kysymysten laadinta	19
3.3 Tutkimus on prosessi, jolla pyritään mittaamaan Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
3.4 Kyselylomakkeen testaus	23
3.5 Saatekirjeen merkitys kyselyn lähettämisessä	23
3.6 Tutkimuksen luotettavuus, reabiliateetti ja validiteetti	24
3.7 Kyselyyn osallistuneiden henkilöiden profiili ja perusjoukko	25
4 KYSELYN TULOKSET	27
6.1 Demografiset tekijät (henkilötiedot) ja vastanneiden profiili	27
6.2 Koulutushistoria ja opinnot	30
6.3 Yleinen mielipide lakkautettavasta koulutusohjelmasta ja sen mahdollisia vaikutuksia työtilanteeseen	38
6.4 Nykyinen työelämä ja siihen vaikuttavat asiat	39
6.5 Työttömyyttä koskevat tekijät	41
5 POHDINTA JA LOPPUPÄÄTELMÄT	43
5.1 Kyselylomakkeen toimivuus ja ongelmakohdat	43
5.2 Koulutusohjelman onnistuminen	45
6 KUVAT, KUVIOT JA TAULUKOT VIRHE. KIRJANMERKKIÄ EI OLE MÄÄRITETTY.	

LÄHTEET

47

LIITTEET

Liite 1. Liitteen otsikko.

KUVAT

Kuva 2. Esimerkki kuvasta.

Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

KUVIOT

Kuvio 1. Mittausmalli ja mitta- asteikko. (MSM Helsingin yliopisto).

Virhe.

Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Kuvio 2. Vastaajien ikäjakauma (N=136).

28

Kuvio 3. Vastaajien lukumäärä valmistumisvuosien mukaan (N=136).

29

Kuvio 4. Vastaajien koulutustausta iktyonomeiksi valmistumisen jälkeen. (N=136).

31

Kuvio 5. Iktyonomien tyytyväisyys koulutusohjelmaa kohtaan (N=136).

33

Kuvio 6. Koulutusohjelmasta puuttuva sisältö vastaajien mukaan (N=136).

35

Kuvio 7. Tyytyväisyys koulutusohjelmaan (N=136).

36

Kuvio 8. Opintojen sisällön ja työelämän vastaavuus (N=136).

38

Kuvio 9. Ajankohtainen työllisyystilanne (N=136).

40

Kuvio 10. Omalla alalla työskentelevien palkkaus (N=89).

41

Kuvio 11. Esimerkki kuviosta (Lähdeviite).

Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

TAULUKOT

Taulukko 1. Arviointi kehys

Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

1. JOHDANTO

Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelma on vastannut historiansa aikana kalatalouden tarpeisiin kouluttaen osaavia oman alansa ammattilaisia, jotka pysyvät toimimaan myös käytännönläheisissä työtehtävissä. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti Turun Ammattikorkeakoulun esityksen mukaisesti lakkauttaa luonnonvara- ja ympäristöalan koulutus Turun Ammattikorkeakoulussa vuoden 2013 syksystä alkaen. Uusia opiskelijoita ei siten enää oteta myöskään kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelmaan. Vuonna 2013 aloittivat vielä ne opiskelijat, jotka pääsivät sisään yhteishaussa jo vuotta aiemmin mutta siirsivät opiskelun alkua vuodella eteenpäin. Syy koulutusohjelman lopettamiseen oli Turun ammattikorkeakoulun halu profiloitua enemmän neljään pääalaan, joita ovat tekniikka, terveys ja hyvinvointi sekä bioalat. (Huhta, A. 2015.) Tämän kaltaisen päätöksen takia oli erittäin tärkeää selvittää, jääkö työmarkkinoille tyhjiötä alan osaajista ja tulisiko heidän koulutusta jatkaa jossain muussa ammattikorkeakoulussa. Tutkimuksesta on myös mahdollisesti hyötyä tulevaisuudessa, jos vastaavaa koulutusta tullaan suunnittelemaan. Tarkoitus oli myös tutkia ajankoh- taista työllisyystilannetta alalla.

2. KALA- JA YMPÄRISTÖTALouden KOULUTUSOHJELMA

2.1 Koulutusohjelman syntyhistoria ja kehittyminen tähän päivään

Samalla, kun Turun ammattikorkeakoulu haki vakinaista toimilupaa vuonna 1997, kahdeksan muuta oppilaitosta, mukaan lukien valtion kalatalousoppilaitos, tavoittelivat yhdistymistä Turun ammattikorkeakoulun kanssa. Kun opetusministeriö teki vuoden 1998 keväällä päätöksen Turun ammattikorkeakoulun vakinaistamisesta, siitä seurasi valtion kalatalousoppilaitoksen liittäminen sen yhteyteen, ja opistotasoinen koulutus muuttui ammattikorkeakoulupohjaiseksi. (Penttinen 2009.) Aluksi koulutusohjelman piti sisältää sekä ruotsin- että suomenkieliset aloituspaikat. Tämä ei kuitenkaan toteutunut ja vuonna 2001 kaksi ruotsinkielistä opiskelijaa aloitti suomenkielisessä koulutusohjelmassa. (Kääriä, R. 2015)

Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelman lehtorin Raisa Kääriän mukaan opistoiktyonomien kouluttaminen alkoi Paraisilla 1980-luvulla. Alun perin koulutus toimi Suomessa Valtion kalatalousoppilaitoksessa ja myöhemmin se jatkui Suomen kalatalous- ja ympäristöinstituutissa. Se vastasi kiihtyvään kysyntään kalatalousalan ammattilaisista ja jatkui 1990-luvulle sellaisenaan. Vuonna 1998 Turun ammattikorkeakoulu aloitti ammattikorkeakoulutasoisen opetuksen. Kääriän mukaan opinnot aloitti vuosittain 23 – 25 opiskelijaa, ja iktyonomeja valmistui 14 – 22. Opintojen laajuus oli 210 opintopistettä ja normaali suoritus aika 3,5 vuotta (Kääriä R, 2012). Vuosina 2001-2014 valmistuneita ammattikorkeakouluiktyonomeja on 243 opintotoimiston tiedoissa talveen 2014 mennessä. (Turun ammattikorkeakoulu 2014).

Hakeminen Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelmaan tapahtui ammattikorkeakoulujen yhteishaussa keväällä ja koulu alkoi syksyisin. Opiskelupaikkana toimi Turun ammattikorkeakoulu ainoana koko Suomessa. Ennen tätä ammattikorkeakoulutasoiseen koulutusohjelmaan haettiin suoraan esimerkiksi lukion

päättötodistuksella. Muutama vuosi ennen koulutusohjelman päättymistä valinta tapahtui pisteytysjärjestelmällä ja erikseen järjestettävällä valintakokeella. Sisäänpääsyyn vaikuttaneita asioita olivat ensisijainen hakukohde, hakijan työkokemus, koulumenestys sekä valintakokeesta saadut pisteet. Valintakokeessa testattiin ensimmäisessä osiossa taitoa matemaattisessa soveltamisessa ja loogista päättelykykyä. Toinen osio sisälsi tiedonhankintaa ja viestintätaitoja testaavia kysymyksiä. Koejärjestelmällä pyrittiin mahdollisesti karsimaan pois ne opiskelijat, jolle koulutusohjelma ei ollut ensisijainen valinta tai jotka hakivat mutta olivat epävarmoja siitä, haluavatko aloittaa koulutuksessa Turussa. Myös varasijalta on hyväksytty opiskelijoita sisään jos yhteishaussa valitut jättävät tulematta. Tällä ei valitettavasti pystytä karsimaan kokonaan pois koulun kesken jättäjien osuutta mutta ehkä pienentämään sitä. Kokeilijoiden määrä on luultavasti vähentynyt ja ne oppilaat, jotka oikeasti haluavat opiskella Iktyonomiksi (AMK), ovat saaneet mahdollisuuden hakea pääsykokeiden kautta sisään. Jos opiskelija kuitenkin päättää erota koulusta, tilalle voidaan ottaa varasijalla ollut opiskelija, jolla ei ole vielä opiskelupaikkaa vastaanotettuna (Studentum, Löydä koulutuksesi). Aikuiskoulutukseen on järjestetty oma haku kaksi kertaa vuonna 2001 sekä 2003. Viimeisin haku järjestettiin vuonna 2005, mutta hakijoiden määrä oli liian vähäinen, jotta se olisi toteutunut. (Yliopettaja, Huhta, A. 2015.)

Koulutusohjelman toimiessa opistotasoisena Paraisilla, hakeminen oli jo etukäteen suunniteltu prosessi. Siihen sai lisäpisteitä aiemmasta työkokemuksesta 1980- ja 90-luvuilla. Joskus myös lukiosta pääsi koulutusohjelmaan sisään esimerkiksi vuonna 1989. (Kääriä, R. 2015.) Maksimi pistemäärä työkokemuksesta oli 12 pistettä. Matikaisen (2015) mukaan hakija ei päässyt suoraan sisään vaan katsottiin, että hakijalla piti olla motivaatiota opiskeluun, hyvät koulutodistukset sekä alan työkokemusta ja osaamista etukäteen. Tästä johtuen hakijat katsottiin kaikki motivoituneiksi suorittamaan aloittama tutkinto loppuun asti. Näin välttyttiin todennäköisesti myös siltä, ettei kovin moni jättänyt tutkintoa kesken ja saatiin päteviä osaajia alalle. Matikaisen mukaan nykyinen iktyonomi (AMK) on suuntautunut enemmän ympäristöalalle ja on osaltaan myös oikeassa väitteessään. Kalatalous oli aiemmin 1980-90 luvulla nousussa ja alalle tarvittiin osaajia nopeasti vastaamaan kiihtyvää tarvetta. Matikaisen mukaan nykyisiä ammattikor-

keakoulusta valmistuneita iktyonomeja ei kalatalous ala kiinnosta niin paljon kuin opistoaikana. Koulutusohjelmat ja niiden sisällöt ja vaatimustaso eroavatkin keskenään. (Pekka Vesa Matikainen, Opistoiktyonomi 1988, puhelinhaastattelu 06.02.2015).

2.2 Koulutuksen rakenne ja opiskeltavat kurssit

Iktyonomin (AMK) tutkinto koostuu perusopinnoista (102 op), ammattiopinnoista (48 op), vapaasti valittavista opinnoista (15 op), harjoitteluista (30 op) sekä itse opinnäytetyöstä (15 op). Yhteensä näistä muodostuu 210 opintopisteen kokonaisuus, jonka normaali suoritus aika on 3,5 vuotta. Koulutusohjelman opinnot johtavat lopuksi luonnonvara- ja ympäristöalan ammattikorkeakoulututkintoon. Opiskelujen aikana tehtyjen kurssivalintojen perusteella voi suuntautua itselleen mielenkiintoisiin ja sopiviin tehtäviin työelämän kannalta. Tällaisia voivat olla erilaiset neuvontatehtävät, kalataloustutkimus, ympäristöhallinto, vesien hoito- ja suojelutehtävät. Myös kalanviljely- ja kalanjalostuslaitosten suunnittelu- ja esimiestehtävät kuuluvat näihin. Perusopinnoissa perehdytään ympäristönhoidon ja elinkeinokalatalouden perusteisiin ja näihin sisältyy vesiviljely, vesikemia, kalanjalostus, ekologia, kalabiologia, ympäristönsuojelu, kalastus sekä kalatalouden ekonomiaa ja markkinointi. Myös kielet ja matematiikka, kemia ja tietotekniikka lukeutuvat opiskeltaviin aiheisiin. Ammattiopinnot tulevat kuvioihin ensimmäisen lukuvuoden lopuksi. Opinnot on jaettu vuositeemoihin, joista selviää kunkin vuoden opiskelujaksot ja niiden laajuus. Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelmassa sovelletaan seuraavaa arviointikehikkoa, jonka perusteella opiskelijalle määräytyy arvosana. Vastaava on käytössä myös muissa ammattikorkeakouluissa. (SoleOPS, opetussuunnitelmat).

Taulukko 1. Arviointikehikko, jota käytetään opiskelijan arviointiin.

Taso	Perustason opinnot	Syventävät opinnot
1	Opiskelija osaa etsiä tietoa eri tietolähteistä sekä käyttää keskeisimpiä kala- ja ympäristötalouden ammattikäsitteitä. Hän osaa toimia ohjeiden mukaan projekteissa ja kykenee työskentelemään ryhmän jäsenenä.	Opiskelija osaa käyttää alan ammattikäsitteitä eri tilanteissa johdonmukaisesti. Hän osaa toimia ammattimaisesti kala- ja ympäristötalouden tyypillisissä työtilanteissa. Hän osaa tehdä päätöksiä ja toimia asiantuntevasti alan tilanteissa ja projekteissa.
3	Lisäksi opiskelija osaa käyttää kala- ja ympäristötalouden ammattikäsitteitä systemaattisesti sekä työskennellä alan tyypillisissä työtehtävissä tai -tilanteissa toimintatavan mukaan. Hän osaa tehdä ryhmässä tavoitteellisesti yhteistyötä sekä toimia projektihallinnan periaatteiden mukaisesti.	Lisäksi opiskelija osaa soveltaa kala- ja ympäristötalouden tietoja ja taitoja käytännön tilanteissa sekä toimia ammattimaisesti alan vaativissakin työtilanteissa. Hän osaa toimia itsenäisesti kalatalous- ja ympäristöalan asiantuntijatehtävissä ja projektien hallinnassa. Hän toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.
5	Lisäksi opiskelija osaa käyttää kalatalouden ja ympäristöalan ammattikäsitteitä asiantuntevasti sekä työskennellä alan tyypillisissä tehtävissä itsenäisesti. Hän osaa organisoida ryhmän toimintaa ja hallita pienehköjä projekteja.	Lisäksi opiskelija osaa vertailla ja analysoida kriittisesti erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja. Hän osaa soveltaa teoretietoja alan erilaisten ongelmien ratkaisuihin sekä monipuolisesti ja tavoitteellisesti arvioida ja kehittää omaa ja työyhteisön asiantuntijuutta. Hän kykenee organisoimaan ja ohjaamaan omaa ja ryhmän ammatillista toimintaa ja johtamaan projekteja.

2.3 Harjoittelu

Opintojen rakenteeseen kuuluu käytännössä kolme, noin seitsemän viikon mittaista työharjoittelujaksoa. Niiden tarkoitus on tukea opintojen sisältöä ja antaa valmiuksia työelämän kannalta tarvittavaan osaamiseen. Harjoittelupaikan on saanut itse valita, kunhan se liittyy oman alaan jollakin tavalla. Ohjaavat opettajat ovat olleet tässä asiassa melko joustavia, koska monesti opiskelijoiden on

ollut haasteellista saada oman alan harjoittelupaikkaa esimerkiksi kotiseudultaan, saati palkallista sellaista. Tarjolla on monesti ollut myös valmiita työharjoittelupaikkoja eri toimijoilta ja vaihtelevalta sektorilta, jotka on välitetty opiskelijoiden tietoon jo hyvissä ajoin talven ja kevään aikana. Näihin on kuulunut sekä palkattomat että palkatut työharjoittelupaikat. Joskus esimerkiksi Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos (Nyk. Luonnonvarakeskus) on tarjonnut harjoittelupaikkoja Tornioista joka vuosi, ja se onkin ollut melko suosittu hakukohde opiskelijoiden keskuudessa viimeisimpien vuosien aikana. Myös Elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus on ollut suosittu hakukohde opiskelijoilla.

2.4 Koulutusohjelman lakkauttaminen

Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelman lakkautus esitettiin Turun ammattikorkeakoulun hallituksen antamassa tiedotteessa keväällä 2011. Ympäristötekniikan koulutusohjelma tulisi korvaamaan sen koulutusuudistuksessa, ja saman koulutusohjelman loppumisen koki myös Kestävänkehityksen koulutusohjelma. Tiedotus asiasta tuli kaikille yllätyksenä ja se sai suuren vastustuksen opettajilta ja oppilailta. Moni järjestö kuten Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö, Kalatalouden keskusliitto, Suomen Ammattikalastajaliitto, Suomen kalankasvattajaliitto, Suomen kalakauppiaaliitto ja Suomen elintarviketeollisuusliitto antoivat lausunnon ja kannanoton lakkautusta vastaan. Internetissä on voinut allekirjoittaa myös adressin koulutusohjelmien lakkauttamista vastaan. Tähän päivään (8.10.2014) mennessä adressin on käynyt kirjoittamassa 359 henkilöä, joiden mielestä koulutusohjelma tulisi säilyttää. Adressilla tai opiskelijoiden järjestämällä pienimuotoisella mielenilmauksella ei ollut vaikutusta lopputuloksen kannalta.

2.5 Koulutusohjelman uudelleen toteuttaminen

Varsinais-Suomen Elinkeino-, Liikenne-, ja Ympäristökeskus antoi myönteisen rahoituspäätöksen Peimarin koulutuskuntayhtymän hankkeelle: ”Iktyonomikoulutuksen suunnittelu”. Hankkeen toteuttamisaika oli alunperin 1.4.-31.12.2014

mutta hanke sai jatkoaikaa 2015 loppuun asti. Jos hanke ei kuitenkaan tuota tulosta ja koulutusohjelmaa ei käynnistetä uudelleen missään muodossa esimerkiksi ammattikorkeakoulussa, opinnäytetyöni yksi tarkoitus olisi mahdollisesti olla apuna sen uudelleen suunnittelussa myöhemmin tulevaisuudessa, myös mahdollisesti ammattikoulupohjaisen tutkinnon suunnittelussa. Hankkeen puolesta on esitetty myös iktyonomikoulutuksen sisältöä vastaavan erikoisammattitutkinnon mahdollisuutta. Hanke on saanut jatkuvasti tärkeää tietoa tämän työn tuloksien osalta.

2.6 Nykyiset jatkokoulutusmahdollisuudet

Valmistumisen jälkeen iktyonomilla (AMK) on mahdollisuus lähteä jatko-opiskelmaan mutta se kuitenkin edellyttää jonkinlaista koulumenestystä ja mahdollisesti jo aiempaa työkokemusta alalta. Jos jatko-opinnot kiinnostavat yliopistossa, hakea voi maisteritasoiseen koulutusohjelmaan kevään tai syksyn yhteishauissa Helsingin, Turun tai Jyväskylän yliopistoihin. Yhteishaut päättyvät vuosittain keväällä 30.4 sekä syksyllä 31.10. Helsingissä iktyonomille sopivia aineita on Akvaattisten tieteiden parissa kala- ja kalastusbiologian meribiologian ja ekologian parista. Jyväskylässä opiskelu tapahtuu Matemaattis-luonnontieteellisessä tiedekunnassa opiskellen Akvaattisia tieteitä joihin kuuluu kalatalous, hydrobiologia, limnologia ja kalabiologia. Turussa pääaineena on ekologia, joka eroaa jokseenkin kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelmasta. Siltaopintojen määrä on aina yksilöllinen ja kurssien vastaavuudet katsotaan aina hakijakohtaisesti yhdessä opintoneuvojan kanssa. Esimerkiksi Jyväskylässä normaali filosofian maisteritutkinnon suoritus aika on kaksi vuotta ja Turussa toisistaan poikkeavien vastaavuuksien takia kolme vuotta.

Hakeminen ylempään ammattikorkeakoulututkintoon ei ole mahdollista tällä hetkellä. Kuitenkin yksi iktyonomi opiskelee poikkeuksellisesti Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ylemmässä ammattikorkeakoulututkinnossa agrologiksi luonnonvara-alalla. (Raisa Kääriä, kirjallinen tiedonanto 13.2.2015.) Muita tutkintoja olisi teoriassa mahdollista opiskella Biotalouden ja liiketoiminnan kehittä-

tämisessä Hämeen ammattikorkeakoulussa Hämeenlinnassa sekä Luonnonvara-alan koulutuksessa Savonia ammattikorkeakoulussa Iisalmessa. Mahdottoman tästä tekee se, että ylempi ammattikorkeakoulu on suunniteltu niille, joilla on 240 opintopistettä suorittamastaan ammattikorkeakoulututkinnosta. Käytännössä mahdollisuus kouluttautua näissä oppilaitoksissa pitäisi olla kirjattuna ammattikorkeakoululakiin, jotta se olisi mahdollista. Kuitenkaan sellaista ei jälkikäteen ole järkeä avata luultavasti erittäin vähäisen kiinnostuksen takia koulutusohjelman loppuessa Turusta. Opiskelijan hyväksymiseen vaikuttavat opin- näytetyön arvosana ja lopputodistus. Opiskelijalla tulisi olla myös kolmen vuoden työkokemus alalta, joka antaa hakupisteitä lisää. Opinnot on pääsääntöisesti suunniteltu suoritettavaksi lähinnä työn ohella. (Marja-Liisa Mäkinen 07.03.2014.)

Hakemisessa yliopistoon AMK-tutkinnon jälkeen on järkevää huomioida muutuneet rahoitusmahdollisuudet jatko-opiskeluiden ajalle. Ennen 01.08.2014 aloit- tavalla opiskelijalla on käytettävissä Kansaneläkelaitoksen myöntämiä tukikuu- kausia yhteensä 70, ja sen jälkeen aloittavilla opiskelijoilla on käytettävissä 64 tukikuukautta yhteensä. (Marja-Liisa Mäkinen, 2014). Jos kala- ja ympäristöta- louden koulutusohjelmasta valmistuu ajallaan eikä ole käyttänyt kesällä tukikuu- kausia, niitä on kertynyt opiskeluiden aikana 31. Jäljelle jäävien 33 tukikuukau- den pitäisivät helposti riittää jatko-opintoihin kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi, vaikka olisikin käyttänyt joitakin tukikuukausia enemmän jo aiemmin, esimerkik- si kesäopintoihin.

2.7 Alan työpaikkojen määrä nyt ja niiden kehittyminen tulevaisuudessa

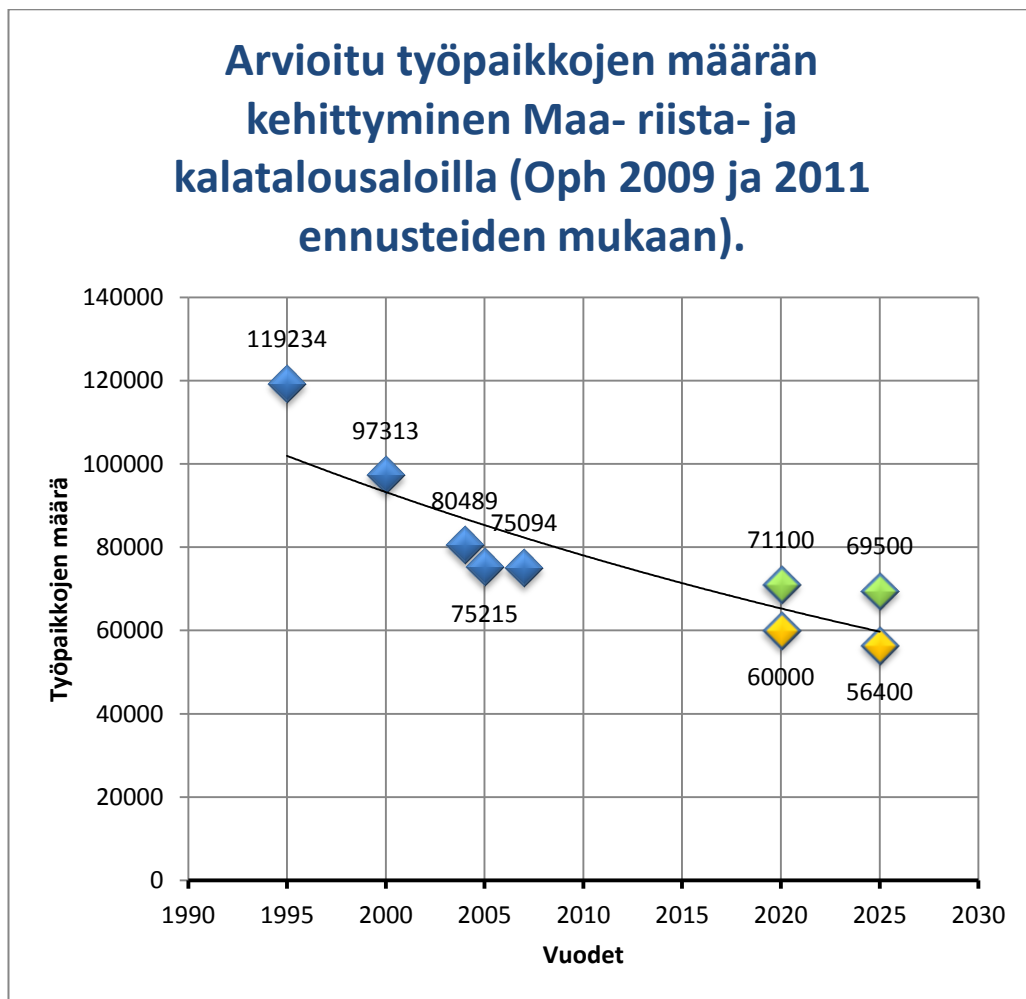
Ruokakalantuotantoa on ollut tarkoitus kasvattaa maakunnassa ja se kasvoikin Riista- ja kalantutkimuslaitoksen (2014) mukaan lähemmäs miljoonalla kilolla vuodesta 2012 vuoteen 2013 ja kasvun on tarkoitus pysyä nousujohdanteisena. Tuotannon arvo myös nousi verrattuna edellisvuoteen. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (2014) mukaan viljelyssä olevan ruokakalantuotannon arvo kasvoi vuosien 2012 ja 2013 välillä 11,4 miljoonalla eurolla. Muutos selittyy tuot-

tajahintojen nousulla itse kalan mutta myös siitä saatavan mädin osalta. (Riista- ja kalataloudentutkimuslaitos 2014). Myös kiertovesiviljely kehittyy jatkuvasti, ja sen parissa iktyonomeille olisi luultavasti tulevaisuudessa hyvin töitä. Näkymät eivät kuitenkaan aivan kohtaa Opetushallituksen laatimien raporttien kanssa, joissa koulutustarve alalle ja työpaikat vähenevät selvästi. Kuitenkin suurimmat rakenteelliset muutokset ovat jo alalla ohi, ja työpaikkojen määrän vähenemisen on ennustettu hidastuvan. (Opetushallitus 2011.)

Opetushallituksen (2009) mukaan maa-, riista- ja kalataloudessa työpaikkojen määrä tulee kuitenkin laskemaan entisestään vuoteen 2020- mennessä, ja vuoteen 2025- mennessä, vielä enemmän. Syitä tähän on monia, kuten Eu:n kalatalouspolitiikka ja sen mukana tuomat pyyntirajoitukset sekä elintarvikealan kilpailun myötä yritystoiminannan kannattamattomuus. Raportin tarkoitus oli ennakoida pitkällä aikavälillä työvoiman kysyntään pohjautuvia koulutustarpeita. Ainoastaan matkailuun sekä vapaa-aikaan liittyvien kalastuspalveluiden kysynnän nähtiin nousevan ainoana alalla. (Opetushallitus 2009). Jatkuvat työpaikkojen määrien supistukset myös Luonnonvarakeskuksen ja Riista- ja Kalatalouskeskuksen toimesta ovat ehkä antaneet Turun ammattikorkeakoululle selvän viestin siitä, että alalla ei mahdollisesti tule olemaan pulaa osaajista ja mahdollista ylitarjontaa työntekijöistä tulee esiintymään työmarkkinoilla. Toimeksianto tälle työlle tuli Turun ammattikorkeakoululta ja minun työni oli tutkia mahdollisimman puolueettomasti faktoja iktyonomien sijoittumisesta työelämään ja mieli-pidettä koulutusohjelmasta ja sen lopettamisen seuraamuksista.

Kaaviossa 1. voidaan nähdä arvioidusti työpaikkojen määrän kehittyminen Opetushallituksen 2009 sekä 2011 raporttien mukaisesti vuoteen 2025- asti. Vuodesta 2020 vuoteen 2025 väheneminen on laskettu kuuden prosentin vähentämisen mukaan, mutta arvioitu ero on kuitenkin 6-8% vuoden 2009 raportin mukaan vuosien 2020- sekä 2025 välillä. Käytännössä väheneminen on kuitenkin hidastumassa sekä suhteellisesti että määrällisesti alalla. Vuosien 1995, 2000 ja 2005 työpaikkojen määrät ovat kaaviossa edustettuina oikeiden lukujen mukaan sinisellä, ja arvioidut tavoitekehitykset keltaisella ja peruskehitykset vihreällä värillä. Yleensä ennusteissa on erotettava tavoite- ja peruskehitykset toisis-

taan, koska peruskehityksessä ei ole huomioitu esimerkiksi viljelymenetelmien tai tekniikan kehittymistä. Opetushallituksen 2011 raportin mukaan tavoitekehityksen mukaiset työpaikkojen määrät maa-, riista- ja kalatalousaloilla oli vuonna 2025, 69500 työpaikkaa, mutta peruskehityksen mukaan 54700 työpaikkaa. Kuviossa 1. on merkitty vuosien 2020- sekä 2025 ennustetut työpaikkojen lukumäärät. Vihreällä on merkitty tavoitekehityksen mukaiset työpaikkojen määrät ja keltaisella peruskehityksen mukaiset työpaikkojen määrät. (Opetushallitus. 2011). Kuitenkin 2011 väliraportin sekä 2009 raportin välillä oli hieman eroa.

Kuvio 1 Alan työpaikkojen määrän kehittyminen tulevaisuudessa. (Opetushallitus raportit 2009 & 2011.)

3. KYSELYTUTKIMUKSEN TEORIAPOHJA JA SEN TARKOITUS

3.1 Kyselyn tavoitteet

Opinnäytetyöni keskeisimpiin tutkimusongelmiin kuului, mihin työtehtäviin ja mille alalle kaikki vuosina 2001-2014 valmistuneet iktyonomit (AMK) ovat sijoittuneet. Luultavasti valmistuneiden iktyonomien kannalta tärkeimpiä koulutusohjelman lopettamisesta aiheutuvia tekijöitä on havaittavissa työmarkkinatilanteessa vasta 5-10 vuoden kuluttua ja mahdollisia vaikutuksia myös kysyttiin vastaajilta. Heiltä kysyttiin myös mielipidettä koulutusohjelman tarjoamasta sisällöstä ja opetuksen laadusta ja niitä verrattiin työelämässä tarvittavaan osaamiseen. Koulutustaustan selvittäminen sekä mahdolliset jatko-opinnot olivat myös yksi tutkimusnäkökulma työssä.

Yleisen mielipiteen saaminen koulutusohjelman sisällöstä ja hyödyistä työllistymisen kannalta sekä sen antamat valmiudet työuraa ajatellen ovat tärkeässä roolissa tulosten osalta. Yksi haastava määrittely työssäni oli vastaajien luokittelu oman alan työtehtävien mukaan. Tämän rajaamiseen käytin kuitenkin yleistä Turun ammattikorkeakoulun opetussuunnitelmaa, jossa kerrotaan nämä alat ja yleisimmät työtehtävät, jotka esiintyvät itse kyselyssä, tai ala, joka liittyy läheisesti ympäristöön, tutkimukseen, kaloihin tai kalastukseen.

Iktyonomien tarve on määritelty kattamaan koko Suomi ja käytännössä on olemassa lukumäärä, paljonko valmistuneita Turun ammattikorkeakoulun pitää vuosittain tuottaa. Osa muualta tulevista opiskelijoista voi jäädä lähialueille työskentelemään opintojensa jälkeen esimerkiksi harjoittelupaikan tarjoaman varsinaisen työn seurauksena tai yleisesti paremman työllisyystilanteen mukaan verrattuna pienempiin paikkakuntiin pohjoisempaan suomea. Tämän takia mielenkiinto kohdistui siihen, kuinka moni opiskelija muutti takaisin paikkakunnalle tai sen lähelle, josta oli muuttanut Turkuun opintojen perässä.

3.2 Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen rakenne ja kysymysten laadinta

Tutkittaessa, miten valmistuneet Iktyonomit ovat sijoittuneet työelämässä ja miten he kokevat esimerkiksi työllisyystilanteen sekä koulutusohjelman lakkauttamisen, käytin kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimuskyselyä, jota voidaan nimittää myös Survey- tutkimukseksi. Heikkilän (2004) mukaan tutkimus täyttää Survey- tutkimukselle kriteerit, jos se on suunnitelmallinen haastattelu- tai kyselytutkimus. Silloin se on myös edullinen toteuttaa ja tehokas tapa, jos otos- tai kohdejoukon lukumäärä on suuri. (Heikkilä, T. 2004. s, 19). Toteutin kyselyn Webpropol- kyselytutkimukseen tarkoitetulla ohjelmalla ja vastaaminen tapahtui internetissä erikseen annetun www-linkin kautta. Vastaamisaika oli noin 3 viikkoa.

Kvantitatiivisen kyselytutkimuksen perusominaisuuksina voidaan pitää mahdollisuutta esittää suuriakin määriä kysymyksiä, saamatta kyselystä kuitenkaan liian pitkää ja työlästä vastata. Tämä edellyttää myös sitä, että kyselyssä on annettu valmiiksi vaihtoehtoja tai väittämiä kysymyksille. Tällaisiin kysymyksiin sovelletaan joko vastaamiseen tarkoitettua asteikkoa tai monivalintakenttää, jossa on erilaisia vastausvaihtoehtoja. Vallin ym. (2001) mukaan kyselyn pituus, selkeys ja ulkoasu ovat tärkeitä seikkoja ja onnistumisen edellytyksiä. Arat kysymykset tulisi jättää viimeiseksi ja ne pitäisi pyrkiä esittämään hienotunteisesti ja siten, etteivät ne voi millään tavalla loukata vastaajaa. Kysymykset tulisi rakentaa siten, että ne olisivat linjassa tutkimusongelmien ja tavoitteiden kanssa. Uusintakyselyt voivat pahimmassa tapauksessa pidentää koko tutkimuksen kestoa, mikäli sen toteutukseen on varattu käyttöön vain rajallinen aika. Vastausohjeen laatiminen on tärkeää kyselyn yhteyteen, mikäli jotkut kysymykset voisivat olla hankalia tai on olemassa väärinymmärtämisen mahdollisuus. Haastavaa kyselylomakkeen toteutuksessa voi olla, että vastaaja tulisi saada etenevästi lomakkeessa ja kysymyksissä loogisesti. Kysymyksien rakenteella tulee myös pyrkiä tähän ja itse kyselyn tulisi olla tiivis kokonaisuus. Kyselyn yhteyteen tulevalla ohjeella olisi hyvä olla maininta, että kysyttävän tulisi vastata annettaviin kysymyksiin järjestyksessä, eikä hän täten voisi tutustua ennalta myö-

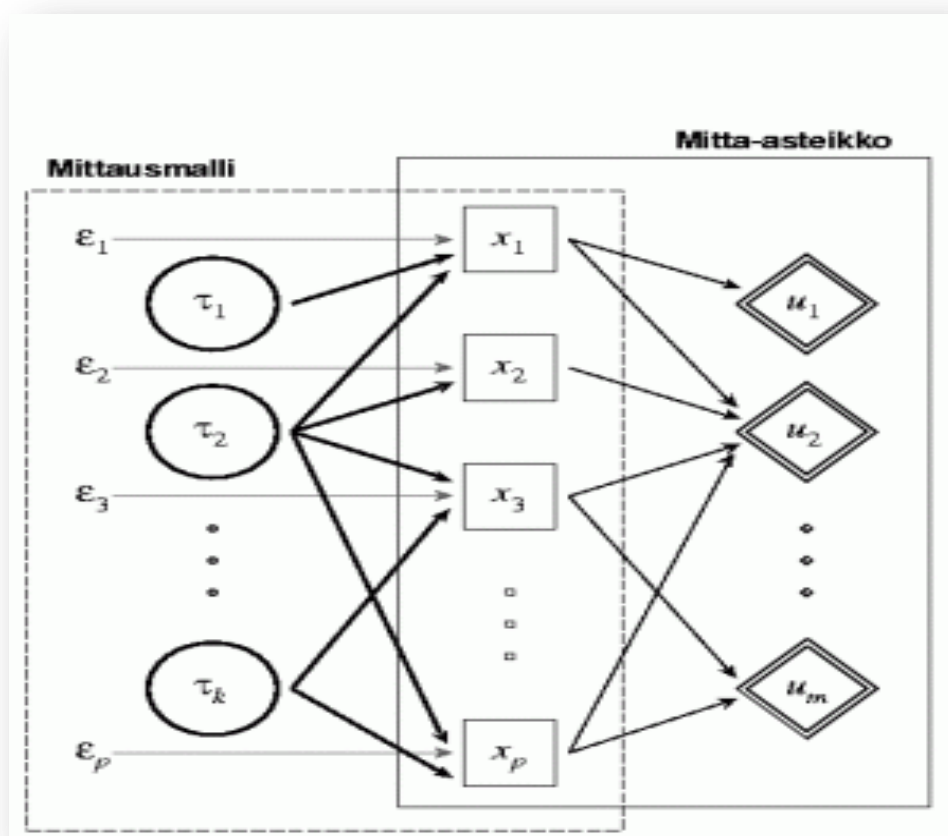
hempiin kysymyksiin, ainakaan kovin suurella todennäköisyydellä. (Aaltola, J. & Valli, R. 2001, 100-102).

Itse tutkimuslomake jaettiin viiteen eri osa-alueeseen. Osio 1. sisälsi vastaajan perustietoja kysyviä ja mittaavia kohtia. Sellaisia olivat ikä, sukupuoli, valmistusvuosi, koulutusmuoto sekä asuinkunta ennen ja jälkeen opintojen. Osiossa 2. tiedusteltiin vastaajien koulutushistoriaa sekä tyytyväisyyttä itse koulutusohjelmaan ja sen tarjoamien tietojen ja taitojen vastaavuutta käytännön työssä. Tämän osion tarkoitus oli tutkia, kuinka hyvin koulutusohjelma onnistui koulutus tavoitteissaan. Osiossa 3. kysyttiin vastaajien suhtautumista lakkautettavaan koulutusohjelmaan, ja mitä siitä voisi heidän mielestään aiheutua. Iktyonomin tutkintonimikkeen arvostusta ja sen mahdollista muuttumista työmarkkinoilla tutkittiin myös. Osio 4. käsitteli ja tutki vastaajien työelämää ja siihen liittyviä tekijöitä. Osio sisälsi kysymyksiä työllistymisestä, työnantajien lukumäärästä sekä ammattinimikkeistä. Osiossa kysyttiin myös kokonaisaikaa, jonka iktyonomit ovat työskennelleet omalla alalla, palkkausta sekä työtuntimäärää. Kahdessa kohdassa tutkittiin väittämien muodossa tyytyväisyyttä nykyistä työtä kohtaan. Viimeinen osio kyselylomakkeessa sisälsi työttömyyttä koskevia kysymyksiä. Sellaisia olivat työttömyysaika ja se, mitkä asiat ovat vaikuttaneet työttömyyteen.

3.3 Asioiden mittaaminen kyselylomaketta apuna käyttäen

Alkulan ym.(1999) mukaan kvantitatiivisen tutkimuksen yksi kriteereistä on, että aineisto on muodostunut tutkijan saaman informaation pohjalta, joka perustuu tehtyihin havaintoihin tutkittavasta asiasta. Informaatio tulisi olla muutettavissa edelleen numeeriseen muotoon mittauksen avulla. Tätä edesauttaa empiirisen tiedon tiivistäminen ja tarkka valikoiminen, jotta voidaan saada tutkimusongelmaan liittyvät tärkeät asiat esille. Tässä on kuitenkin vaarana se, että valikoiminen voi mennä pieleen alkuvaiheessa. Tulee myös muistaa, että pelkkiin numeroihin perustuva aineiston esittäminen pelkistää aina myös empiiristä aineistoa. (Alkula ym. 1999, 45-46).

Vehkalahden (2008) mukaan tutkimuksen kohteiden mittaaminen voi olla haastavaa, koska arvot, asenteet ja mielipiteet ovat yleensä monimutkaisia ja moniulotteisia. Sen takia mittausvaihe mahdollisesti siinä tehtävien virheiden osalta on tärkeässä roolissa. Virheiden korjaus on jälkikäteen mahdotonta analyysimenetelmästä huolimatta. Myös johtopäätösten luotettavuus sekä menetelmien valintamahdollisuus määräytyvät tehtyjen ratkaisujen kautta. Kuviossa 1 voidaan nähdä, että se selkiytyy sitä mukaan, kun on keksitty asioille nimet. Alussa mittausmalli toimii ainoastaan kehikkona. Ympyrät voivat olla ikään kuin Vehkalahden mukaan isoja mysteereitä, toimien ilmiöiden ulottuvuuksina. Tutkijan tulisi aloittaa näistä ja olla jatkuvasti selvillä nimistä ja ulottuvuuksien lukumäärästä. Neliöt puolestaan esittävät osioita, joihin toimivat käytännön kysymykset ja väitteet. Niiden lukumäärän tulisi Vehkalahden mukaan olla muutama jokaista ulottuvuutta kohti. Nuolet osoittavat miten vastaaja reagoi tutkimuksessa; ne kuvaavat vastaajan asenteiden ja arvojen heijastumista vastauksiin väitteiden tai kysymysten avulla. Nuolet ovat kuitenkin vain suuntaa-antavia ja ne voitaisiin vasta piirtää lomakkeeseen oikein, kun lomake on saanut oikeat nimet neliöiden sisään. Osiot siis toimivat mittausvälineenä ja niiden taso vaikuttaa siihen, miten niitä voi myöhemmin käyttää ja millaisissa analyyseissä niitä voi hyödyntää. Ne voivat olla suljettuja osioita ja ne voivat olla monentasoisia. Luokitteluun eli vain laadullisen eron mittaukseen ei tulisi Vehkalahden mukaan sortua, jos voidaan mitata määrää. Lopulta kuitenkin mittauksen tason määrittää se, miten itse kysymyksiin voidaan vastata. (Vehkalahti, K. 2008, 17, 21-22, 27).

Kuvio 2 Mittausmalli ja mitta-asteikko. (MSM Helsingin yliopisto 2008).

Likertin-asteikkoa käytettäessä tulee kiinnittää huomiota siihen että luokittelun lisäksi, muuttujista saatavat arvot voidaan asettaa yksikäsitteiseen järjestykseen. Kyse on asenneasteikosta, jota voi muokata kyselyyn sopivaksi melko helposti. Suuri etu asteikon valitsemisessä on se, että saadaan paljon informaatiota pieneen tilaan. Ominaisia piirteitä asteikolle on yleensä viisiportainen järjestysasteikko, johon sijoitetaan seuraavat vastausvaihtoehdot: 1= Täysin eri mieltä, 2= Jokseenkin eri mieltä, 3= Ei samaa mieltä / ei eri mieltä, 4= Jokseenkin samaa mieltä sekä 5= Täysin samaa mieltä. Asteikon idea on melko yksinkertainen; tutkija tekee väitteen ja vastaaja vastaa väitteeseen parhaiten häntä itseään kuvaavan vaihtoehdon joukosta. Vaihtoehtoja voi olla viiden sijaan neljä, tai enemmän kuin viisi, jopa 9. Pohdinnan arvoisia seikkoja asteikkoa kehitettäessä on siis, sijoittaako tutkija kuinka monta vastausvaihtoehtoa, kummallako vaihtoehdolla aloitetaan (eri mieltä / samaa mieltä), sekä kuinka asteikon keski-

osa muotoillaan. Käytin kyselyssäni Likertin- asteikolle tyypillisimpiä ominaisuuksia, jotka Heikkilä tuo esille. Heikkilän mukaan vastausvaihtoehtojen kohdalla on syytä pohtia, mitkä seuraavista sopivat vastaamiseen kysymyksen keskikohdan osalta: en osaa sanoa, ei samaa eikä eri mieltä, vaikea sanoa, vai sijoitetaanko se loppuun vai jätetäänkö se kokonaan pois väittämästä. (Heikkilä T, 2004. 52-53.)

3.4 Kyselylomakkeen testaus

Kyselylomaketta on mahdollista esitellä etukäteen jollakin kohdejoukolla, jotta vältetään kyselyssä olevilta virheiltä. (Aaltola ym, 2001, 100-102.) Kyselyäni muokattiin useampaan kertaan esitestauksella, ja testaus tapahtui ohjaavan opettajan Arto Huhdan, hankekoordinaattori Maria Saarisen, opinto-ohjaaja Mikko Siitosen sekä kala- ja ympäristötalouden lehtorin Raisa Kääriän toimesta. Testauksesta seuranneet muokausehdotukset välitettiin minulle kolmeen otteeseen sähköpostin välityksellä 2014 joulukuun sekä 2015 helmikuun välillä. Testauksen luotettavuutta paransi se, että opinto-ohjaaja toteuttaa vuosittain valmistuneille lähetettävät seurantatutkimukset, ja häneltä sain myös ideoita omaan kyselytutkimukseen. Lopullinen sisältö ja ulkoasu valikoituivat monien muutoksien sekä kysymysten asettelun ja sisällön muokkausten kautta. Jos vastaajat eivät omasta mielestään pystyneet johonkin kohtaan vastaamaan, kyselylomakkeessa oli avoin kenttä palautetta varten, jonka otin huomioon aineiston käsittelyssä.

3.5 Saatekirjeen merkitys kyselyn lähettämisessä

Hyvällä ja huolellisesti suunnitellulla saatekirjeellä voidaan kasvattaa kyselyyn tulevien vastausten määrää. Se myös perustelee mihin tarkoitukseen kyselyä käytetään ja miksi kysely on tehty. Se on myös Vehkalahden mukaan koko kyselytutkimuksen julkisivu, kertoen kuka on tutkijana, miten vastaajat on valikoitu kyselyyn ja mistä koko tutkimuksessa oikein on kyse. Saatekirjeen merkitys vastaamista motivoivana tekijänä on suuri ja yritin parantaa kohdejoukon motii-

via kysymällä vastauspalkintoja yhteensä 21:sta käytännössä oman alan yrityksestä. Kolme yritystä halusi lahjoittaa vastauspalkinnot kyselyyni, jotka varmasti kasvattivat vastauksien määrää sekä motivoivat vastaajia osallistumaan opinnäytetyöhöni. Myös uusintasaatekirjeen lähetys todennäköisesti hieman vastausprosenttia Vastaaja voi hylätä koko kyselyn vaikka itse kysely olisi kuinka loistava, jos saatekirje on esimerkiksi epämääräinen tai siitä on vaikea saada luotettavaa tietoa. Paras tulos voidaan saavuttaa, jos aihe tai sisältö on jo ennestään vastaajalle tuttu tai kiinnostava ja täten vastauksetkin ovat luultavasti luotettavia hyvän saatekirjeen ansiosta. (Vehkalahti 2008, 47-48.)

Itse tutkimuslomakkeeseen kuuluu Heikkilän mukaan kaksi osaa, joista toinen on saatekirje ja toinen itse tutkimuslomake. Joissakin tapauksissa myös saatekirje voidaan korvata ennen kysymyksiä olevilla saatesanoilla. Se saa vastaajan tutkimaan kyselyn taustat ja motivoi vastaamiseen. Saatekirjeen pituus on yleensä yksi sivu ja pidempiä tulisi myös välttää, se voi jopa ratkaista kokonaan aikooko tutkittava henkilö vastata kyselyyn. Saatekirjeessä tulisi Heikkilän mukaan ilmetä seuraavat asiat: mahdollinen rahoittaja sekä tutkimuksen toteuttaja, mikä tutkimuksen tavoite on, mihin saatavia tietoja tullaan käyttämään ja osallistuvien henkilöiden valintaperusteet. Myös vastausajan pituus ja miten kysely palautetaan, tulee ilmetä saatekirjeestä. Kiitossanat vastaamisen johdosta, itse tutkijan allekirjoitus sekä lupaus siitä, että saatavat tiedot ovat luottamuksellisia, ovat myös tärkeitä. (Heikkilä, T. 2002, 61-62.)

3.6 Tutkimuksen luotettavuus, rehabiliteetti ja validiteetti

Kyselyn luotettavuutta voidaan parantaa siten, että kysely ja siinä esitetyt kysymykset ovat täysin samoja kaikille vastaajille. Uusintakyselyjen aiheuttama työ ja siitä mahdollisesti aiheutuvat kustannukset voivat hidastaa työn etenemistä. (Aaltola ym, 2001, 100-102). Tässä kyselyssä kuitenkin tähän ei ollut tarvetta, vaan vastaajille lähetettiin ainoastaan muistutuskirje kahdeksan päivän kuluttua siitä, kun kyselyn eli saatekirjeen oletettiin olevan perillä vastaajilla.

Kyselyn luonteen tulisi mahdollistaa vastauksen tekeminen rauhassa ja itselleen sopivana ajankohtana sekä vastauksia tulisi voida tarpeen vaatiessa tarkastaa ja muokata. Kysymysten muoto voi aiheuttaa eniten tutkimustulokseen heijastuvia virheitä jos tutkija ja tutkittava eivät ajattele samalla tavalla tai tulee väärinymmärryksiä. Sen takia huolellisesti tehty vastausohje voi pienentää tätä riskiä koska vastaaja ei voi saada kyselyä tehdessään tarkentavaa informaatiota epäselviin kysymyksiin. (Aaltola ym, 2001, 100-102.) Annoin vastaajille oman sähköpostiosoitteeni, mikäli heille tulee kysyttävää. Täten he pystyivät ottamaan yhteyttä jopa kyselyn aikana koska kyselyn vastaukset lukittuivat vasta sen jälkeen, kun kaikkiin kohtiin oli vastattu ja kysely lähetetty. Tutkimusongelma tulee Aaltolan mukaan hahmottaa selkeästi, jotta tutkimukseen saatava aineisto voidaan alkaa keräämään. Silloin tiedetään se, millaista tietoa tutkimuksella pyritään saamaan. Tästä seuraa yleensä se, että turhat kysymykset jäävät pois ja tutkija muistaa kysyä kaiken oleellisen tutkimuksessaan. Postitse ja sähköisesti lähetettävässä kyselytutkimuksessa on se hyvä puoli, että ei tarvitse matkustaa tutkittavan luokse ja sillä pystytään lähettämään melko suuriakin määriä kyselyjä tutkittavalle perusjoukolle, täten myös tutkimusalueen laajentaminen muualle kuin kotimaahan on mahdollista. (Aaltola ym. 2001, 100-102.) En kuitenkaan saanut väestörekisterikeskukselta ulkomailla asuvien henkilöiden yhteystietoja, joten rajasin heidät pois tutkittavasta joukosta.

3.7 Kyselyyn osallistuneiden henkilöiden profiili ja perusjoukko

Kaikki tutkittavaan perusjoukkoon valitut (n=237) ovat valmistuneet Kala- ja ympäristötalouden koulutusohjelmasta Turun ammattikorkeakoulusta vuosina 2001-2014. Otosta tutkittavasta joukosta ei tarvinnut tehdä tämän joukon kohdalla, koska haluttiin saada mahdollisimman kattava, ajankohtainen sekä luotettava tulos. Jotkin yksittäiset henkilöt jäivät pois perusjoukosta, vaikka he olivatkin valmistuneet vuoden 2014 puolella. Syy tähän oli, että he eivät olleet opinto toimiston antamassa nimilistassa sitä luovutettaessa eivätkä siten ehtineet juuri valmistuneina näkyä siinä. Pyrin tutkimuksessani myös laajaan palautteeseen

koulutusohjelman sisällöstä ja sen antamista valmiuksista juuri työelämän kannalta. Sen takia päätin ottaa koko valmistuneiden joukon tarkasteluun.

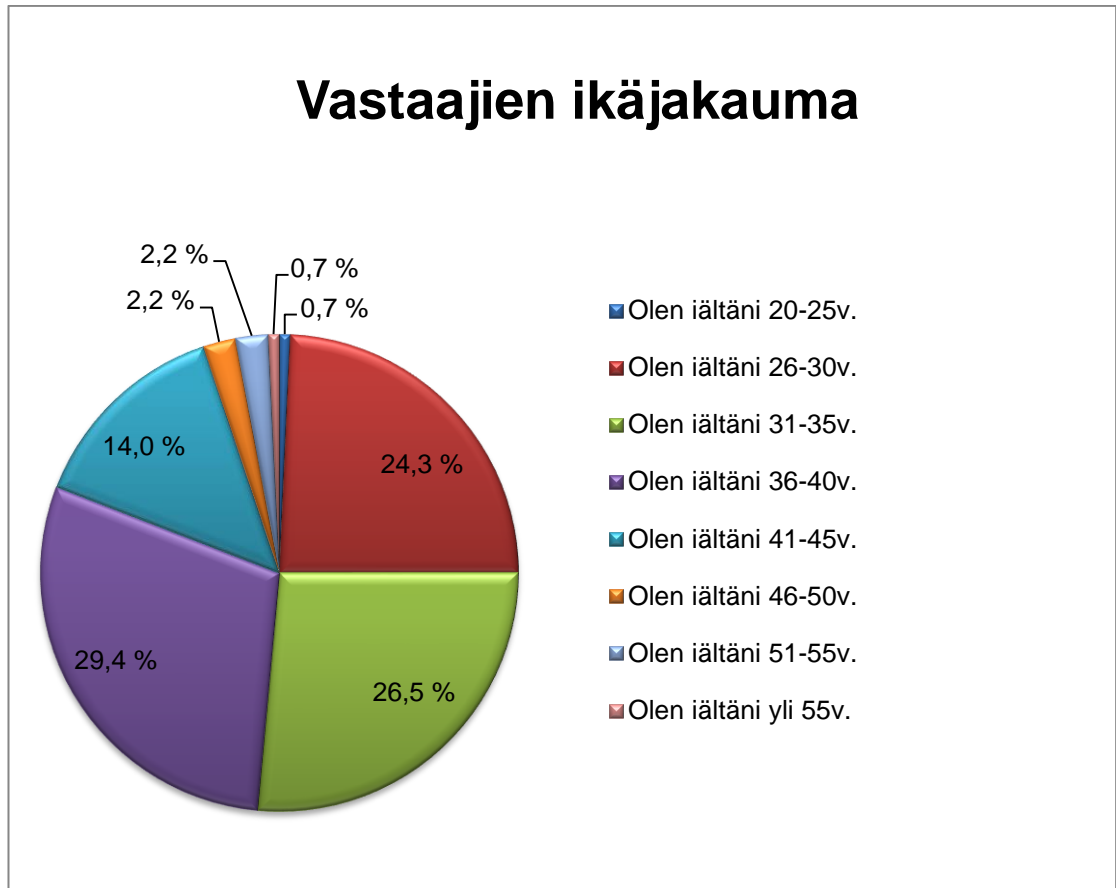
Heikkilän (2004) mukaan kuitenkin perusjoukon suuri koko ei voi taata onnistunutta kyselyä eikä sen koon kasvattaminen ole näin perusteltavissa. Sen koko määrittää, onko kysely otantatutkimus vai kokonaistutkimus. Jos otoskoko ylittää puolet perusjoukosta, on hänen mukaan järkevää valita kokonaistutkimus. Sitä tulisi myös harkita myös siinä vaiheessa, jos otoksen määrä on 1/3-osa perusjoukon lukumäärästä sekä sen tulisi sisältää ainakin 50 tilastoyksikköä. Luotettavien tietojen saamisen edellytys on myös se, mitä suurempi perusjoukon koko on, sitä pienempi suhteellisen osuuden määränkin tulee olla. (Heikkilä, T.2004)

4 KYSELYN TULOKSET

6.1 Demografiset tekijät

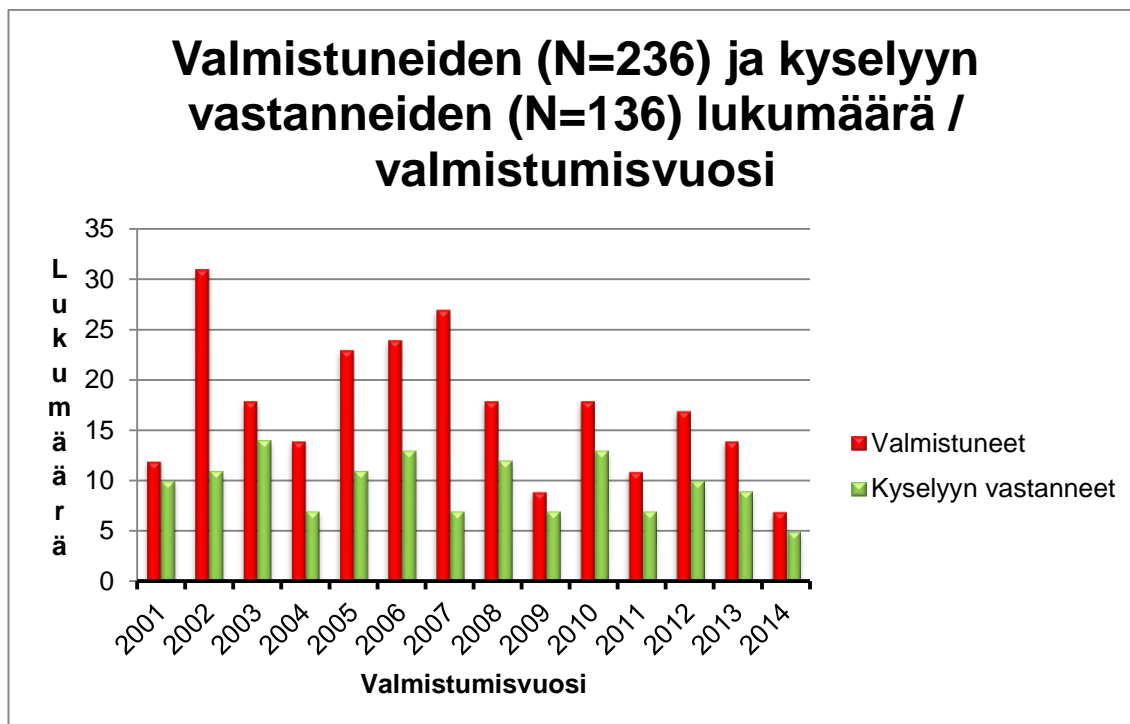
Vastauksia saapui 136 eli vastausprosentti oli 57,4% (N=237). Kysely lähetettiin yhteensä 237 ihmiselle kirjeitse, joista naisia oli 60 kpl (25,3%) sekä miehiä 177 kpl (74,7%). Miehiä kyselyyn vastasi 101 (74,3%) ja naisia 35 (25,7%).

Vastaajien ikä oli jakautunut melko tasaisesti neljän selkeän ikäluokan välille. Ryhmät, jotka olivat edustettuina parhaiten iän osalta, olivat: 26-30-vuotiaat 24,3 %, 31-35-vuotiaat 26,5 %, 36-40-vuotiaat 29,4 % sekä 41-45-vuotiaat 14 % vastaajista. Nuorimpiin eli 20-25-vuotiaisiin kuului 0,7% sekä vanhempiin luokkiin eli 46-50-vuotiaista 2,2 %. Yli 50-vuotiaita oli 2,9% vastanneista. Ikähajonta on sinällään melko laaja vastaajien kesken vaikka tutkinnon suorittajat ovat valittu vuosilta 2001-2014, pitäen sisällään neljäntoista eri vuosikurssin valmistuneita. Voisi olettaa, että ikähajonta olisi pienempi mutta siihen vaikuttaa myös aikuiskoulutuksena tutkinnon suorittaneet vastaajat. Kun koulutusohjelma alkoi AMK-tasoisena, moni opisto iktyonomi kävi luultavasti päivittämässä tutkinnon. Esimerkiksi vuonna 2002 iktyonomin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita oli jopa 31 sekä vuonna 2007 27 henkilöä.

Kuvio 3. Vastaajien ikäjakauma (N=136).

Kyselyyn vastanneiden valmistumisvuodet jakoutuivat melko tasaisesti, vaihtoehtojen ollessa vuodet 2001-2014. Erikoista oli, että vuonna 2002 valmistuneita oli jopa 31 opiskelijaa sekä vuosina 2005-2007 valmistuneita oli selkeästi enemmän kuin muina vuosina. Valmistuneiden määriin on voinut vaikuttaa joi-nakin vuosina aikuiskoulutushaut, jotka järjestettiin vuosina 2001 sekä 2003. Kuitenkin jos joi-nakin vuosina tutkinnon suorittaneita on vähän, silloin koulun keskeyttäjiä on ollut paljon eikä heidän tilalleen ole voinut ottaa esimerkiksi va-rasijalta enää opiskelijoita. Jos kuitenkin opiskelija ei ota paikkaa vastaan, vuo-sittain noin 10-15 henkilöä on päässyt varasijalta sisään.

Kuvio 4. Valmistuneet (N=237) sekä kyselyyn vastanneet (N=136) vuosina 2001-2014.

Vastaajista 77,2% suoritti Kala- ja ympäristötalouden tutkinnon nuorisokoulutuksena sekä aikuiskoulutuksena sen suoritti 22,8%, eli 31 henkilöä. Lähes kaikki aikuiskoulutuksessa opiskelleista suorittu iktyonomitutkinnon (AMK) työn ohella, ja monella aikuisopiskelijoista Iktyonomiksi ammattikorkeakoulusta valmistuminen kesti ainoastaan yhden vuoden heillä jo ollessa opistoiktyonomin tutkinnon. Uskon kuitenkin, että vuodessa päivityksen ammattikorkeakoulu tasoiseksi on suorittanut useampiakin opistoiktyonomeja koko koulutushistorian aikana. Tutkinnot vastaavat osittain toisiaan sekä moni on ollut alalla töissä jo pidemmän aikaa, joten monessa tapauksessa voitiin soveltaa AHOT- tapaista menettelyä, joka tarkoittaa aiemmin suoritetun osaamisen tunnistamista. Itse AHOT- menettely otettiin käyttöön vasta myöhemmin 2000- luvulla. Työnantaja on monessa tapauksessa vaatinut henkilöiltä ammattikoreakoulutasoisen pätevyyden jotta hänet on voinut pitää tai siirtää tiettyyn työtehtävään valtiolle, esimerkiksi Riista- ja kalantutkimuslaitoksessa.

Kotikuntaa ennen opintoja sekä opintojen jälkeen kysyttäessä, halusin selvittää palaako opiskelija takaisin paikkakunnalle, josta muutti opintojen perässä Turkuun tai Paraisille. Jos näin ei tapahdu, kuinka suuri määrä vastaajista asui muualla tällä hetkellä, kuin mistä oli muuttanut Turkuun opiskelemaan. Iktyonomien määrä suhteutetaankin käytännössä kattamaan koko Suomen tarve työmarkkinoilla, jossa on kova kilpailu työpaikoista.

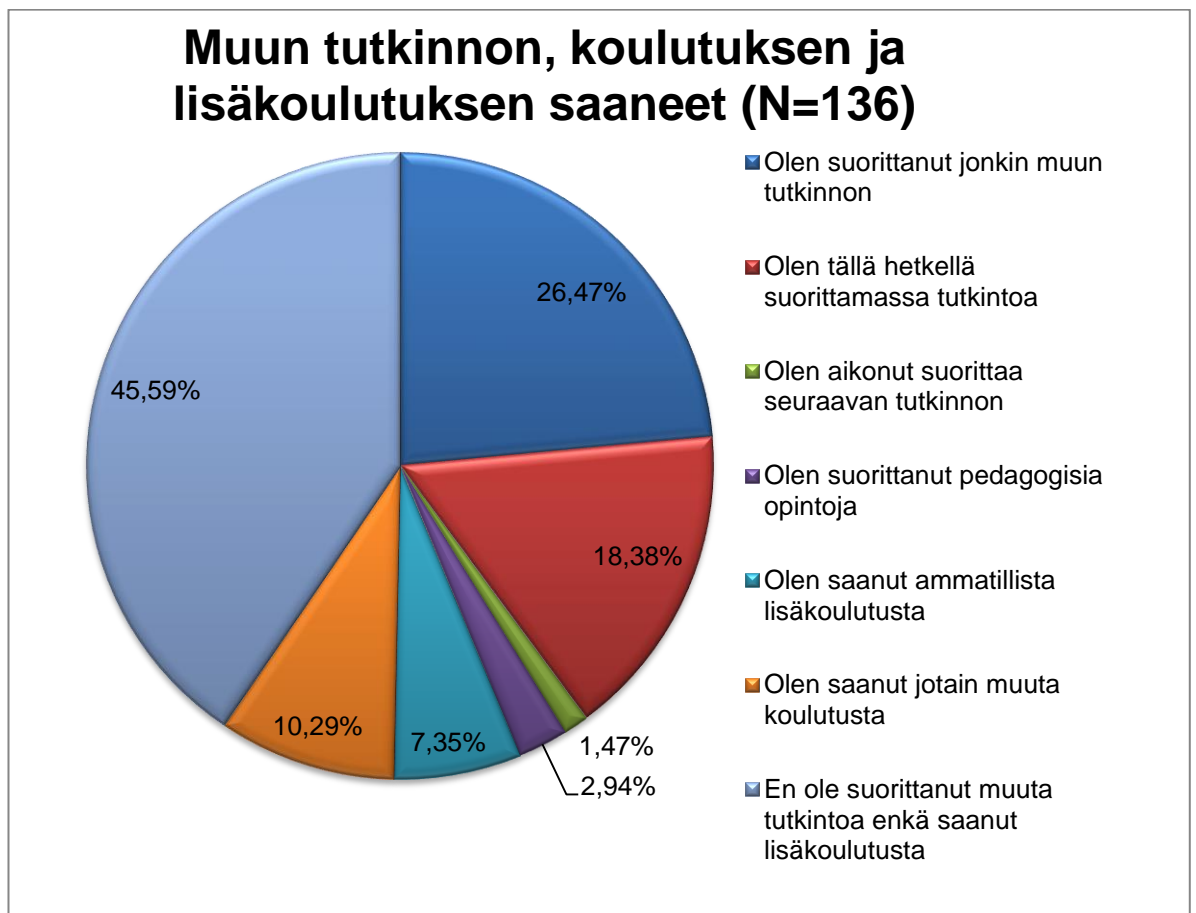
Vastaajista 39% muutti täysin samalle paikkakunnalle opiskeluiden jälkeen, kuin josta oli muuttanut opintojen perässä Turkuun. Lähialueena pidin 60 kilometrin karkeaa rajaa ennen ja jälkeen opintojen. Näitä muuttajia alle 60km päähän takaisin oli opintojen jälkeen 19,1% vastaajista. Opiskelijoita, jotka muuttivat jonnekin eri alueelle tai täysin eri paikkakunnalle, oli 41,9% vastaajista. Toisin sanoen samalle paikkakunnalle tai lähialueelle mistä oli Turkuun muuttanut opintojen perässä, muutti jopa 58,1% kaikista vastaajista. Tähän on luultavasti vaikuttanut jo opiskeluaikaiset työsuhteet harjoitteluiden muodossa.

6.2 Koulutushistoria ja opinnot

Kohdassa 8. kysyttiin vastaajilta heidän koulutustaustaa. 26,5% vastaajista oli suorittanut jonkin muun tutkinnon iktyonomiksi (AMK) valmistumisen jälkeen. 25 vastaajaa suoritti parhaillaan jotain muuta tutkintoa ja heistä 14 suoritti tutkintoa yliopistossa, yksi ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, kolme ammattikorkeakoulututkintoa ja viisi ammattitutkintoa.

Muun tutkinnon suorittaneiden joukosta yhdeksän oli käynyt opiskelemassa filosofian Maisteriksi yliopistossa. Loput olivat suorittaneet toisen ammattikorkeakoulututkinnon tai muun ammatillisen tutkinnon. Ainoastaan kaksi henkilöä aikoi suorittaa tulevaisuudessa jonkin muun tutkinnon nykyisen lisäksi. Pedagogisia opintoja oli suorittanut neljä, muuta ammatillista lisäkoulutusta saanut kymmenen sekä muuta kuin edellä mainittua koulutusta oli saanut neljätoista vastaajista. Noin puolet vastaajista, 45,6%, eivät olleet suorittaneet muuta tutkintoa tai saaneet minkäänlaista muuta koulutusta valmistumisensa jälkeen.

Niistä, (N=62) jotka eivät olleet saaneet lisäkoulutusta tai suorittaneet muuta tutkintoa, työelämässä oli 87% vastaajista. Ne, jotka olivat suorittaneet muun tutkinnon iktyonomitutkinnon lisäksi (N=36), työelämässä oli 75% ja yhteensä (N=74) muun tutkinnon tai lisäkoulutuksen saaneista työelämässä oli 81% vastaajista.

Kuvio 5. Vastaajien koulutustausta iktyonomeiksi (AMK) valmistumisen jälkeen. (N=136).

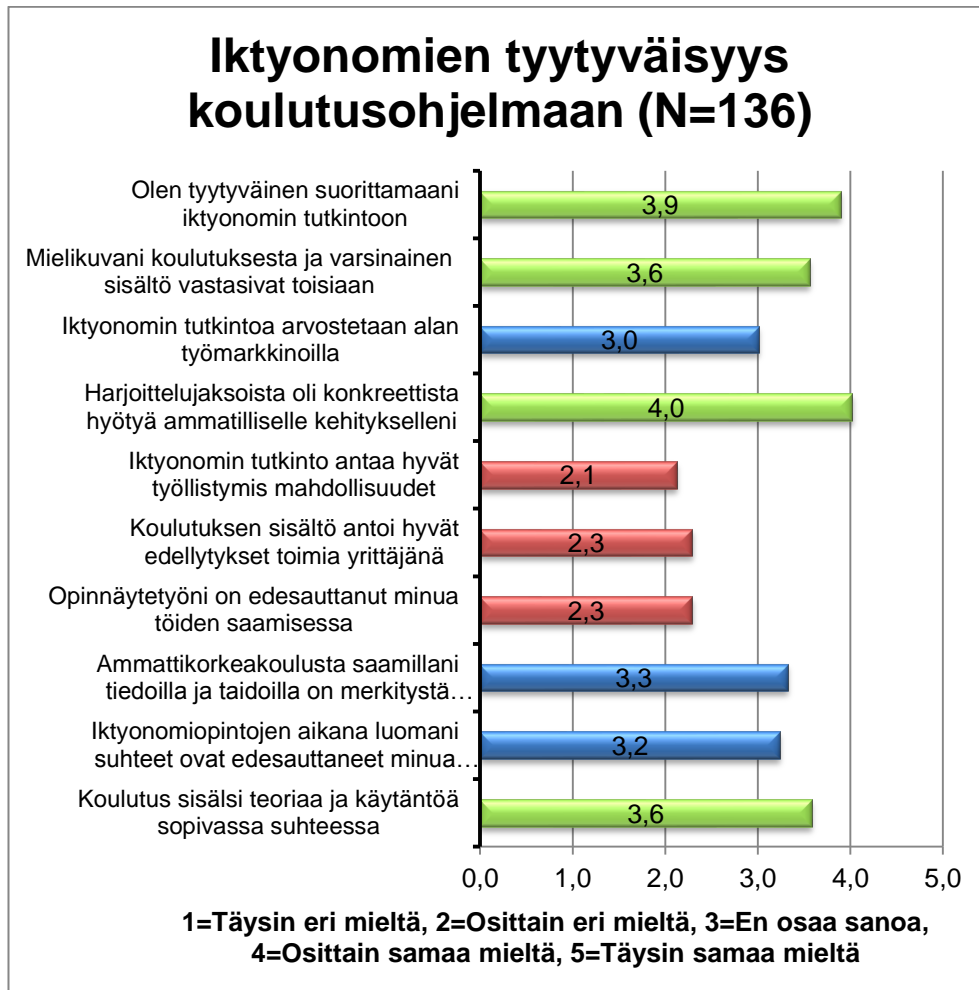
Kohdassa 9. tarkasteltiin iktyonomien tyytyväisyyttä koulutusohjelmaan. Laskin työelämässä olleiden (N=118), muun tilanteen omaavien (N=33) sekä miesten (N=101) että naisten (N=35) kaikkien eri havaintojen väliset keskiarvot väittämistä ja vertasin niitä toisiinsa selvittääkseni, vaikuttaako vastaajien henkilökohtainen työtilanne tai sukupuoli mielipiteeseen ja vastaus tuloksiin. Vastaustulokset olivat kuitenkin hyvin lähellä toisiaan eikä selvää eroa ollut havaittavissa eri luokkien välillä.

Kolmen väittämän kohdalla vastaajat olivat erimieltä asioista, kuten: itse tutkinto antoi hyvät työllistymismahdollisuudet. (Ka=2,1), koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen (Ka=2,3) sekä opinnäytetyöstä on ollut hyötyä töiden saamisessa (Ka=2,3). Vastaajien mielestä näyttäisi siltä, että koulutusohjelma ei antanut kovinkaan hyviä valmiuksia toimia yrittäjänä sekä saadulla tutkinnolla on jokseenkin haastava työllistyä alalle.

Vastaajat olivat tyytyväisiä iktyonomin tutkintoon (Ka=3,9) ja heidän mielikuvansa koulutuksesta ja varsinkin sisältö vastasivat toisiaan (Ka=3,6). Myös harjoittelujaksoista oli selvästi konkreettista hyötyä ammatilliselle kehitykselle (Ka=4,0) ja koulutus sisälsi teoriaa ja käytäntöä sopivassa suhteessa. (Ka=3,6). Kysyin myös avoimella kentällä, mitä sisältöä olisi voinut olla enemmän. Tähän vastanneita oli yhteensä 25,7% kaikista vastaajista. Heistä taas 40% tähän kohtaan vastanneista olisi halunneet käytännön opetuksen sisällymistä enemmän opintoihin. Viisi vastaajaa olisivat halunneet ympäristöön liittyviä opintoja enemmän ja viisi vastaajaa kaloihin kuten kalatalous, jalostus sekä kaloihin liittyvää tutkimusta enemmän. Ohjelmistojen käsittelyä ja tietokonetaitoja jäi kaipaamaan kolme vastaajaa ja kieliopintoja kaksi vastaajaa.

Pääpiirteittäin voisi sanoa että vastaajat ovat tyytyväisiä saamaansa tutkintoon keskiarvon ollessa tämän kohdan toiseksi suurin. Monet olisivat halunneet jotain lisää tutkintoon. He kuitenkin vastasivat luultavasti siitä huolimatta että ovat tyytyväisiä tutkintoon kokonaisuudessaan. Harjoittelujaksoista on ollut selkeä hyöty ajatellen opiskelijan ammatillista kehitystä ja käytännön tärkeyden painottaminen esiintyy vastauksissa koko tutkimustuloksissa selvästi.

Kuviosta 5. voidaan nähdä, että suoritettulla tutkinnolla voi olla jokseenkin haasteellista työllistyä alalle vastaajien (N=136) mielestä eikä se tarjonnut mahdollisesti riittäviä opintoja yrittäjyyteen, joka on iktynomille mahdollinen tapa työllistää itse itsensä. Myöskään opinnäytetyöllä ei nähty olevan juuri vaikutusta työllistymiseen ja moni yritys luultavimmin hyödyntääkin opiskelijoita ainoastaan opinnäytetyössä mutta eivät välttämättä jatka työn tarjoamista myöhemmin. Kuviosta 5. voidaan nähdä kaikkien vastaajien mielipide koulutusohjelmasta.

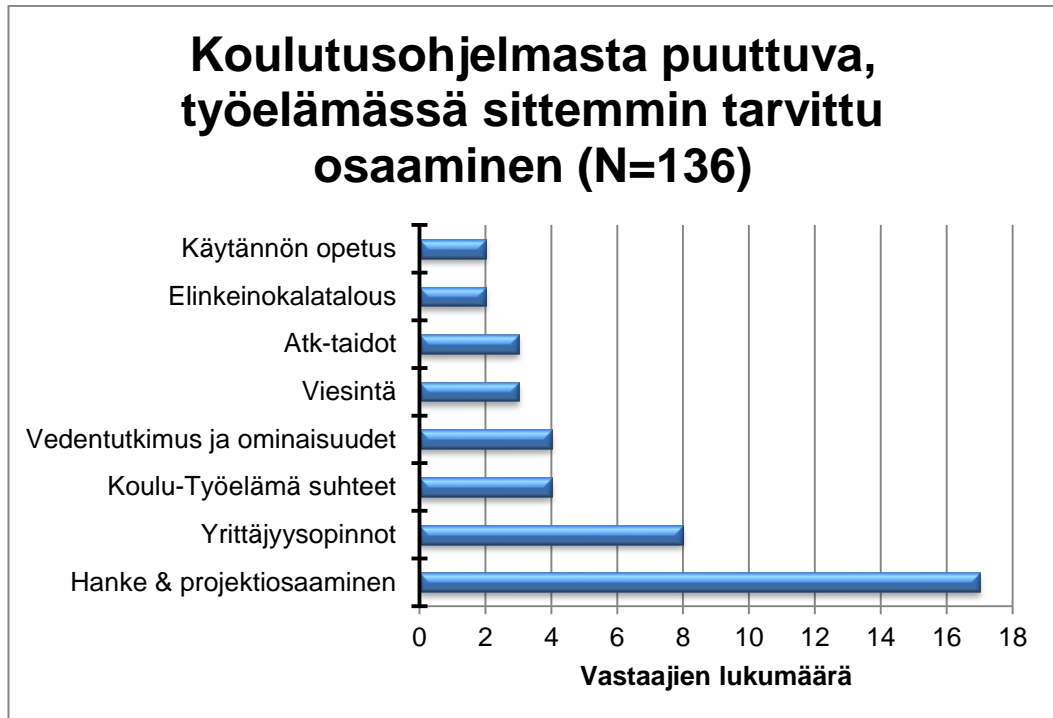

Kuvio 6 Iktyonomien (AMK) tyytyväisyys koulutusohjelmaa kohtaan (N=136).

Kohdassa 10. kysyttiin, mitä sisältöä kursseilla olisi saanut olla enemmän ja mitä vähemmän. Arvatenkin sisällön lisätarpeet vaihtelivat suuresti ja melkein jokainen avoin vastauskenttä oli erilainen. 78,7% vastaajista oli sitä mieltä, että koulutusohjelman käytännön opetus oli ajan tasalla. Miehistä tätä mieltä oli 78,2% ja naisista 80%. 11,8% mielestä opetus ei ollut ajan tasalla, 9,5% ei osannut sanoa oliko se sitä ja 80,9% vastasi että teoriaopetus oli ajan tasalla. Miehistä tätä mieltä oli 79,2% ja naisista 85,7%. Yhteensä 10,3% mielestä opetus ei ollut ajan tasalla sekä 8,8% vastaajista ei osannut sanoa, oliko teoriaopetus ajan tasalla.

35,3% vastaajista olisi halunnut enemmän sisältöä tai lisää kursseja koulutusohjelmaan. 38,6% miehistä oli sitä mieltä, että sisältö ja kurssien määrä oli liian vähäinen ja naisista taas 25,7%. 41,2% vastaajista ei osannut sanoa olisiko kursseja pitänyt olla enemmän ja 23,5% eli noin yksi neljäsosa vastaajista ei jäänyt kaipaamaan sisältöä tai kursseja silloisten opintojen lisäksi. Ihmisistä jotka vastasivat, että sisältöä tai kursseja olisi saanut olla enemmän, ainoastaan noin puolet oli sitä mieltä, että koulutusohjelmasta on puuttunut jotain sellaista, jota tällä hetkellä tarvitsee työssängsä. Yhteensä tätä mieltä taas oli noin joka neljäs eli 27,9% kaikista vastaajista. Luokittelin seuraavat avoimissa vastauksissa esiintyvät puuttuvat sisällöt seuraaviin: Atk-aidot (Autocad, Spss, kuvankäsittely, paikkatieto, tiedonhaku, maastomittaukset), elinkeinokalatalous (fileointi), hanke- ja projektiopinnot, (suunnittelu ja hakemukset), käytännönopetus, veden- ja vesistöntutkimus (avomerinäytteenotto, järvitutkimus, veden fysikaaliset ja optiset ominaisuudet, vesi- sedimentti- ja pohjaeläin-näytteenotto), viestintä (tieteellisen tekstin tuottaminen), koulu- työelämä- ja työllistäjäsuhteet (työnantajan tarpeet, kansainvälinen yhteistyö) sekä yrittäjyysopinnot (kirjanpito, talousasiat, vuorovaikutustaidot esimies- ja alaisen näkökulmasta, alan eri toimijoiden roolit työelämässä). Myös yksittäisiä palautteita tuli seuraavista vastaajien mielestä puuttuvista sisällöistä: AB-ajokortti, työturvallisuuskortti, moottorioppi uusien moottoreiden osalta sekä lainsäädäntö.

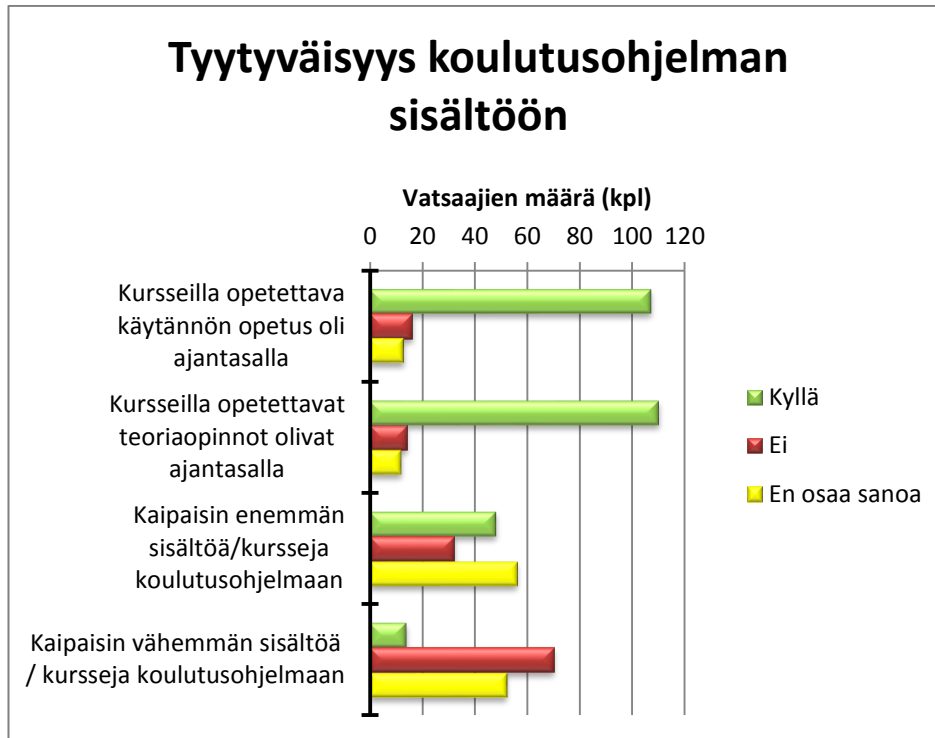
Kuviosta 6. ilmenee koulutuksesta puuttuva sisältö, jota olisi myöhemmin tarvittu työelämässä ja tätä mieltä oli 38 vastaajaa. Yrittäjyysopinnot (N=8) sekä hanke- ja projektiosaaminen (N=17) korostuivat selvästi puuttuvista tiedoista ja taidoista. Moni jäi kaipaamaan nimenomaan oman alan projektien ja hankkeiden rahoituksen hakemista, sisältäen niiden suunnittelun aina toteutukseen asti.

Kuvio 7. Koulutusohjelmasta puuttuva sisältö vastaajien mukaan (N=136).

10,3% vastaajista (N=136) olisi halunnut, että sisältöä tai kursseja olisi saanut olla vähemmän. Tätä mieltä oli 11,9% miehistä mutta ainoastaan 5,7% naisista. 51,5% vastaajista ei halunnut sisältöä olevan vähemmän ja 38,2% ei osannut sanoa, olisiko jotain voinut jättää pois. Kuvio 6. voidaan nähdä että teoriaopetus ja käytännön opetus olivat hyvin ajan tasalla. Muiden väittämien suhteen mielipiteet jakautuivat paljon enemmän.

Tästä voisi päätellä sen, että kurssitarjontaa olisi joidenkin mielestä saanut olla enemmän. Syitä voi olla monia, mutta monesti pienessä koulutusohjelmassa oli niin vähän opiskelijoita suurempiin koulutusohjelmiin verrattuna, että valitut kurssit eivät välttämättä toteutuneet ilmoittautuneiden vähäisen määrän takia.

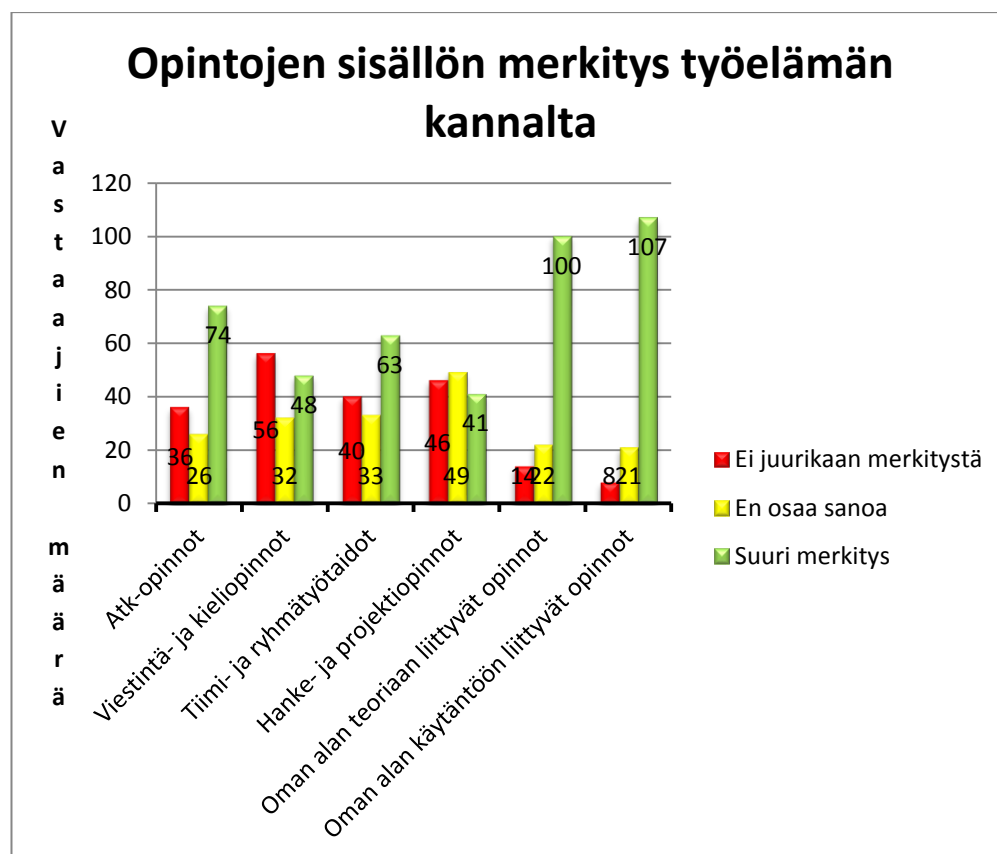

Kuvio 8. Vastaaajien tyytyväisyys koulutusohjelmaan (N=136).

Kohta 12. mittasi iktynomien valmiuksia toimia työelämässä annetun koulutuksen perusteella seuraavien sisältöihin liittyvillä väittämillä: Atk-opinnot, viestintä- ja kieliopinnot, tiimi- ja ryhmätyötaidot, hanke- ja projekti-opinnot, oman alan teoriaan liittyvät opinnot sekä oman alan käytäntöön liittyvät opinnot. Tuloksista ja kuviosta 8. voi nähdä selkeästi sen että käytäntöön liittyvä oman alan opetus on antanut eniten valmiuksia toimia työelämässä omalla alalla. Luokittelien saadut vastaukset kolmeen ryhmään. Ei juurikaan merkitystä laskin väittämät: ”Ei ollenkaan” ja ”Hieman”, kun taas suuri merkitys oli vastauksilla: ”Melko paljon” sekä ”Erittäin paljon” sekä oman ryhmän muodostivat myös vastaukset: ”En osaa sanoa”. Atk-opintoja tarvitaan nykyisessä työelämässä väistämättä ja koulutusohjelmassa niitä oli myös tarjolla monipuolisesti. Taitoa tarvittiin koulussa esimerkiksi kurssien lisäksi raporttien tekemiseen ja ryhmiin, joten pelkkien atk-kurssien varaan ei omaksumista laskettu. Jos opiskelija olisi halunnut syventää osaamista itse lisäkursseilla, sellaisia olisi voinut valita vapaasti valittaviin opintoihin muista koulutusohjelmista koko Turun ammattikorkeakoulun toimipaikoista.

Pakollisia viestintä- ja kieliopintoja oli vain yksittäisiä kursseja ja niillä koettiin olevan vähäinen vaikutus työelämän kannalta. Kuitenkin opintosuunnitelmasta poimittuna: ”Tavoitteena on, että koulutusohjelmasta valmistuvilla ikkyonomeilla on hyvät edellytykset toimia kansainvälisissä työtehtävissä ja toimia kansainvälisillä työmarkkinoilla.” (Suora lainaus: Tutkinnon kuvaus ja rakenne, SoleOPS.) Tiimi- ja ryhmätyötaitoilla oli hieman merkitystä työelämään valmistavana sekä hanke- ja projekti opintojen merkitys jäi melko neutraaliksi. Suurimmat merkitykset olivat oman alan teoriaan liittyvällä opetuksella sekä oman alan käytäntöön liittyvällä opetuksella. Selvästi tärkeimpiin alalla nykyään tarvittaviin taitoihin kuuluvilla projekti- ja hanketaidoilla koettiin olevan vähäinen työelämään valmentava merkitys sekä niitä myös jäätin kaipaamaan puuttuvina taitoina.

Kuviossa 8. voidaan nähdä, että oman alan teorialla ja käytännöllä on ollut luonnollisesti suurin vaikutus sittemmin työelämässä vaadittavaan osaamiseen. Myös atk- taidoilla koettiin olevan merkitystä ja jokseenkin tiimi- ja ryhmätyötaitoilla, joita työelämässä väistämättä tarvitaan. Hanke- ja projektiopinnoilla koettiin olevan vähäinen merkitys työelämän kannalta.

Kuvio 9. Opintojen sisällön ja työelämän vastaavuus (N=136).

6.3 Yleinen mielipide lakkautettavasta koulutusohjelmasta ja sen mahdollisia vaikutuksia työtilanteeseen

Iktyonomeilta tiedusteltiin, tuleeko koulutusohjelman lopettamisella olemaan vaikutusta työllisyystilanteeseen tulevaisuudessa ja millaisia vaikutukset voisivat olla. Yhteensä yli puolet, 63,2% vastaajista eivät tieneet tai eivät osanneet kuitenkaan sanoa, heijastuuko se työllisyystilanteeseen asti. 36 miestä ja 14 naista oli sitä mieltä että lopettamisella on vaikutusta työllisyystilanteeseen tulevaisuudessa ja yhteensä tätä mieltä oli 36,8% vastaajista. Tästä joukosta 70% vastasi että kilpailu työpaikoista vähenee ja iktyonomi työllistyy tulevaisuudessa paremmin. Kuitenkin osan mielestä työllisyystilanteen parantuminen on kuitenkin vain hetkellistä, ennen kuin Iktyonomin tutkintonimike hiljalleen unohtuu, jota mieltä oli ”Kyllä” vastaajista 18%. Negatiivisena asiana työmarkkinoita ajatellen sen koki kuitenkin ainoastaan kuusi vastaajaa.

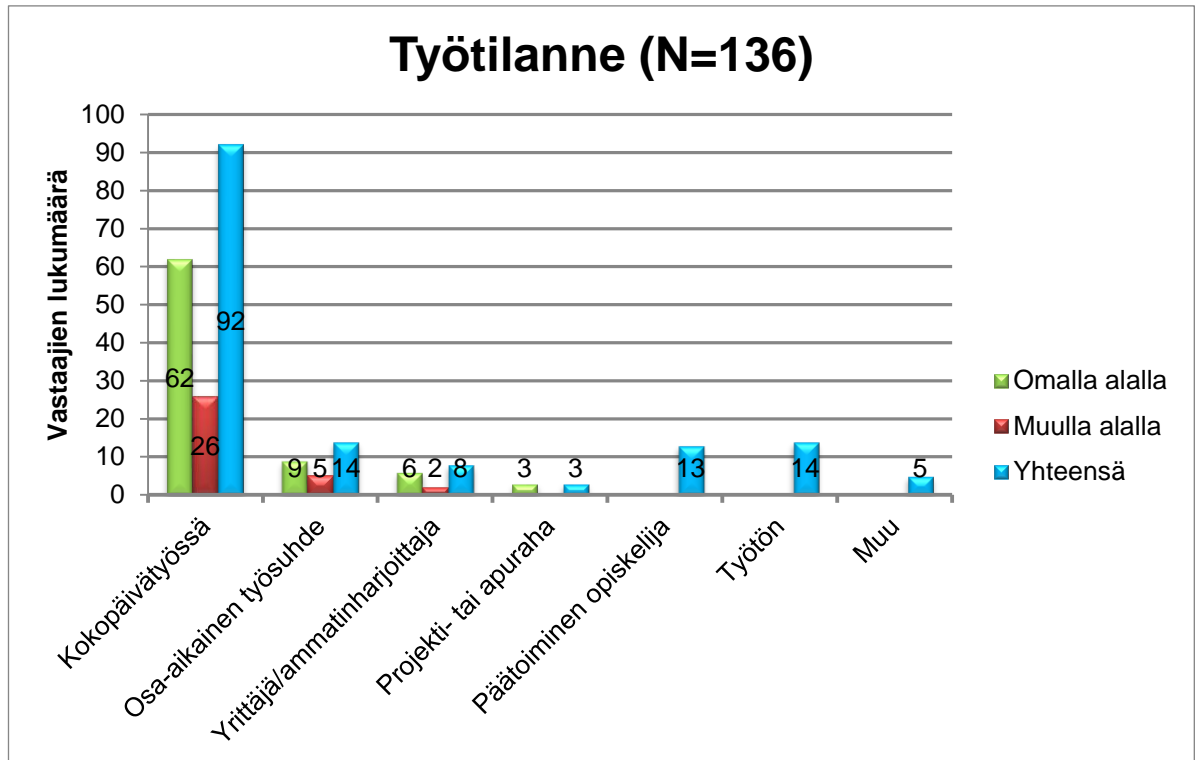
Enemmistö vastaajista koki arvostuksen pysyvän ennallaan iktyonomin tutkintonimikettä kohtaan ja tätä mieltä oli 65,3% miehistä ja 60% naisista. Ainoastaan 10,9% miehistä ja 17,1% naisista koki, että arvostus tulee kasvamaan tulevaisuudessa ja mahdollinen pula iktyonomeista työmarkkinoilla liittyi vahvasti tähän. 23,8% miehistä ja 22,9% naisista arveli, että arvostus tulee laskemaan ajan myötä. Näistä vastaajista yhteensä 69% koki arvostuksen laskevan iktyonomin tunnettavuuden heikkenemisen vuoksi alalla, kun uusia ei kouluteta ja nykyiset vähenevät ajan myötä. Pieni osa myös koki, että kilpailu samoista työpaikoista yliopiston käyneiden kesken tulee olemaan haasteellista tulevaisuudessa, koska heitä koulutetaan jatkuvasti lisää, ja jäljelle jäävät iktyonomit kilpailevat osittain samoista paikoista työmarkkinoilla.

6.4 Nykyinen työelämä ja siihen vaikuttavat asiat

Vastaajilta tiedusteltiin, miten nopeasti he saivat töitä valmistumisensa jälkeen. 39,7% sai välittömästi töitä, 22% työllistyminen kesti 0-6kk ja 11% vastaajista töiden saaminen kesti puolivuotta tai pidempään. Loput 10,3% lähti jatkamaan opintojaan sekä 16,9% vastaajista ei ole ollenkaan työllistyneet alalle tai eivät heti työllistyneet alalle.

Omalla alalla kokopäivätoisissa työskenteli 62 vastaajaa (N=136) sekä kokonaan muulla alalla 26 vastaajaa. Erikoista oli, että kaikista kyselyyn vastanneista ainoastaan 45,6% työskenteli kokopäiväisesti omalla alalla. Vaikka siihen lisättäisiin mahdollisesti ne kahdeksan ihmistä, jotka eivät vastanneet avoimeen kenttään työpaikastansa mutta työskentelevät alalla, tulos olisi 48,5%, eli alle puolet kaikista vastaajista. Osa-aikaisessa työsuhteessa työskenteli 14 vastaajaa, joista omalla alalla työskenteli 9 ihmistä. Yrittäjiä ja ammatinharjoittajia joukossa oli sangen vähän, ainoastaan 10 ihmistä. Heistä oma ala työllisti 6 ihmistä ja projekti tai apurahalla työskenteleviä oli kyselyhetkellä kolme vastaajaa omalla alalla. Päätoimisia opiskelijoita oli joukossa 13. Heistä opintojen ohella omalla alalla työskenteli kokopäiväisesti kaksi, osa-aikatyössä kolme henkilöä ja projekti tai apurahalla yksi vastaaja. Muu tilanne oli viidellä vastaajalla; yhdellä virkavapaa, yhdellä sairausloma, yhdellä hoitovapaa, yksi sekä opiskeli että teki töitä ja yksi oli todennäköisesti työnantajan toimesta kurssilla. Työttömiä iktyonomeja oli ainoastaan 10,3% kaikista vastaajista.

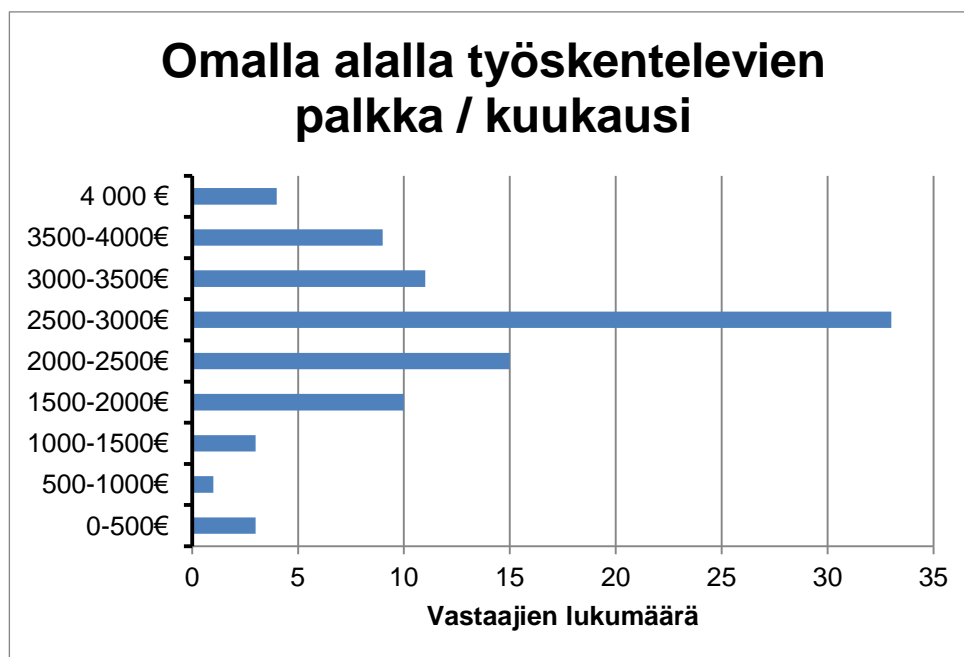
Osalla oli useampi työtilannetta kuvaava vastaus, jotka ovat huomioitu kuviossa 9. kaikki erikseen. Sininen palkki kuvaa työtilannetta kaikkien osalta yhteensä koska kaikissa vaihtoehdoissa ei pystytty määrittelemään ovatko vastaajat omalla alalla vai eivät joten niitä ei pystytty luokittelemaan omalle alalle tai muulle alalle.

Kuvio 10. Ajankohtainen työllisyystilanne (N=136).

Omalla alalla työskentelevien keskuudessa palkkaus näkyi selvästi luokassa 2500-3000€ kuukaudessa, johon myös lukeutuu suurimmaksi osaksi tutkimuslaitokset ja valtion sekä kuntien työpaikat. Palkkauksessa oli käytetty suuntaa antavia vaihtoehtoja. Luokat, joihin palkan piti osua, oli melko suuri sen ollessa 500€. Enemmistö vastaajista sijoittui omalla alalla luokkaan 2500-3000€ ja määrä oli 37% niistä vastaajista, jotka vastasivat tähän osioon. Toiseksi yleisin luokka oli 2500- 3000€ ja tähän lukeutui 15 vastaajaa ja luokkaan 3000- 3500€ 11 vastaajaa omalla alalla työskentelevistä.

Kaikista vastaajista (N=136) palkansaajina oli 80,1% eli 109 vastaajaa palkkausta kysyttäessä. Kaksi jätti vastaamatta työtunteja koskevaan kysymykseen eli näistä 107:stä vastaajasta 60,7% työskenteli 36-40 tuntia viikossa. 28% tähän työtuntiluokkaan vastanneista kuului palkkaluokkaan 2500-3000€, 10,3% palkkaluokkaan 2000-2500€ sekä 8,4% palkkaluokkaan 3000-3500€.

Kuvio 11. Omalla alalla työskentelevien palkkaus (N=89).

Kohdassa 25. kysyin mielipidettä yleisesti työelämässä olevilta, miten todennäköisenä he pitävät väittämiä työelämän kannalta. Eniten samaa mieltä he olivat väittämistä: ”Työtä on juuri sopiva määrä ja suoriudun niistä hyvin” (Ka=4,0) sekä ”Töitä tulee olemaan jatkossa nykyisessä työpaikassani” (Ka=3,9). Tulokset viittaisivat siihen, että työpaikat ovat tähän vastanneilla sangen pysyviä sekä tutkinnon antamat valmiudet toimia niissä ovat hyvät. Vähiten todennäköisenä he pitivät väittämiä: ”Aion edetä esimiesasemaan nykyisessä työssäni”, koska moni voi jo sellaisessa olla tai sellainen ei ole käytännössä mahdollista tai ”Aion muuttaa töiden perässä jollekin muulle paikkakunnalle” (Ka=2,4). Se luultavasti kertoo siitä, että luultavasti he ovat tyytyväisiä asuinpaikkaansa sekä nykyiseen työhönsä. Asteikkona toimi 1= En ollenkaan, 2=En juurikaan, 3=En osaa sanoa, 4=Todennäköisenä sekä 5=Erittäin todennäköisenä.

6.5 Työttömyyttä koskevat tekijät

Kohdassa 27 vastaajilta tiedusteltiin väittämien muodossa, miten suuri vaikutus niillä oli työttömyyteen aiemmin tai tällä hetkellä. Vastausvaihtoehdot olivat seu-

raavat: 1=Erittäin pieni, 2=Melko pieni, 3=En osaa sanoa, 4=Melko suuri ja 5=Erittäin suuri. 69 vastaajan mielestä alan työpaikkojen puuttuminen alueelta oli suurin syy (Ka=4,13) sekä toiseksi suurin syy työttömyyteen oli 72 vastaajan mielestä yleinen huono työmarkkinatilanne (K=4,04). Kolmanneksi suurimmat syyt 24 vastaajan mielestä olivat avoimia syitä. Näihin kuuluivat: oma valinta, kausi ja pätkätöiden luonne, jatkuva muutto ja mukautuminen töiden perässä, sukupuoli, huono työkokemus tai sen puute, raskaus sekä alan kaventuvat ja jatkuvasti huononevat työmarkkinat (Ka=3,88). Suuri hakijoiden määrä työmarkkinoilla oli syy työttömyyteen 68 vastaajan mielestä (Ka=3,54). Liian korkealla iällä (Ka=1,54) tai haastavalla perhe tai elämäntilanteella ei koettu olevan juurikaan merkitystä työttömyyteen (Ka= 1,68).

5 POHDINTA JA LOPPUPÄÄTELMÄT

5.1 Kyselyn haasteet

Kyselytutkimus tuo haasteita tutkijalle kuin tutkittavalle. Osa niistä on helposti selvitettäviä mutta jotkut vaativat syvällisempää miettimistä ja ajankäytön hallintaa on tärkeässä roolissa tutkimuksen alusta loppuun. Kyselyn julkistamisen jälkeen kyselyn toimivuutta tuli seurata vastausajan edetessä jatkuvasti. Silloin reagoiminen olisi vielä helppoa jos jokin kohta ei toimisi tai kyselyn täyttämisesä ilmeni esimerkiksi teknisiä ongelmia. Kyselylomakkeeseen voi tehdä kyselyn aikanakin kevyitä muokkauksia mutta muokattujen osioiden ja kohtien järjestystä ei voi muuttaa. Tietyt toiminnot ovat valitettavasti myös kokonaan pois käytöstä sen jälkeen kun kyselyn mahdollistava www-osoite avataan vastaajille Webpropolissa.

Webpropol on hieman vanhanaikainen ohjelma käyttää kyselytutkimuksen toteutukseen ja koulu voisi korvata sen esimerkiksi modernimmalla Surveypal-ohjelmalla. Saadun palautteen mukaan sillä on helpompi myös käsitellä vastauksia ja se toimii älylaitteilla paremmin. Webpropol julkaiseekin mahdollisesti parannellun 3.0 version piakkoin, joka ei vielä ollut käytössäni. Joillakin vastaajilla oli vaikeuksia saada saatekirjeessä oleva www-osoite auki, mutta näiden määrä oli luultavasti pieni koko kohdejoukosta. Moni näistä sai kuitenkin toimivan osoitteen yhteydenoton jälkeen ja pystyivät vastaamaan kyselyyni. Ilmeisesti ongelma koski tietyn selaimen käyttäjiä.

Lisäsin kyselylomakkeeseen vaihtoehtoja: ”En halua vastata”, tai ”En ole varma”, jotta saisin mahdollisimman paljon vastauksia sellaisistakin asioista, joihin vastaaja ei niin mielellään vastaa pakottaen mahdollisimman monen kysymyksen pakollisiksi. Näitä oli muun muassa kysymys palkkauksesta. Huolellisella suunnittelulla ja testatulla kyselylomakkeella voidaan karsia virheiden määrää ja vähentää myös väärinymmärryksiä ja tulkinnallisia eroja. Avoin kenttä mahdollisti vastausten ”siirtämisen”, jos lomakkeessa ilmeni virheitä tai kohtia, joihin ei

voi järkevästi vastata ja jotka eivät esitestauksella ilmenneet. Omat haasteensa toivat ristiintaulukoinnin tekeminen koska osa vastaajista jätti vastaamatta joihinkin kohtiin. Tämä hieman saattoi heikentää vastausten määrää ristiintaulukoinnissa. Sama koski luokittelua oman alan työpaikkojen sekä työtuntien välillä.

Kyselylomakkeeseen oli sijoitettu hyppy-toiminto työtilannetta kysyvään osioon. Jos vastaaja vastasi: ”Työtön” tai ”Päätoiminen opiskelija”, ohjelman piti ohjata vastaaja suoraan työttömyyttä koskeviin kysymyksiin. Kohta ei jostain syystä toiminutkaan joten vastaaja pääsi vastaamaan työllisyyttä käsitteleviin kysymyksiin. Luultavasti tämä väärästi esimerkiksi palkkaus kysymystä ja kyselyn alussa luokka 2000-2500€ puuttui kokonaan. Lisäsin luokan jo heti ensimmäisen vastaajan antaman palautteen ansiosta ja siirsin muutkin tähän luokkaan avoimen palautteen mukaan sekä käytin muutenkin suodatus toimintoa apuna vastauksien käsittelyssä.

Vastaajat jotka eivät työskentele mielestään koulutusta vastaavalla alalla olisi voitu rajata jo heti alussa pois tutkittavasta joukosta työelämää kuvaavien kysymysten osalta. Tämän kuitenkin pystyi tekemään myös jälkikäteen suodatus-toiminnolla tai luokittelemalla vastaajat työpaikkojen mukaan. Yksittäinen vastaaja oli avoimen palautteen mukaan myös käsittänyt iän luokittelusteikon väärin. Luokittelu asteikot perustettiin käytössä olevan teorian pohjalta. Ikäluokkia ei voida määrittellä osittain toistensa päälle. Esimerkiksi, jos vastausvaihtoehdot olisivat olleet 20-25v. ja 25-30v, vastaaja voi tällöin vastata kumpaan tahansa luokkaan ollessaan 25-vuotias vaikka olisikin lähempänä 26-vuotta.

Kohtaan 26. toiseen väittämään kysyttäessä, millä todennäköisyydellä vastaaja pyrkii etenemään esimiesasemaan työelämässä, unohdin huomioida vaihtoehdon jos vastaaja olikin jo sellaisessa. Osalle vastaajista oli vaikea muistaa aikoja sitten suoritettuja kursseja ja niiden sisältöä. Vastausvaihtoehtoon olisi voinut lisätä hypyn, jos vastaaja ei muista kurssien sisältöä tai ei ollut varma niistä. Opettajatkin ovat voineet vaihtua kurssien osalta vuosien saatossa ja ajankohittaisen sisällön näkisi oikeastaan juuri valmistuneiden vastauksista kurssien laadua ja sisältöä mittaavista kysymyksistä. Toisaalta hieman vanhemmissa valmis-

tuneissa on enemmän kokemusta siitä, miten nykyinen työ ja heidän saama koulutus ovat pidemmällä aikavälillä kohdanneet. Koulussa vaadittavien raporttien laatu ja kriteerit eivät vastanneet aina mahdollisesti työelämässä vaadittavaa tasoa osan vastaajien mielestä. Niiden lukumäärä olisi saadun palautteen mukaan voinut olla korkeampi ja itse kirjoitusta harjoittavaa raportointia eli viestintää enemmän.

Itse kyselytutkimus oli kohtuullisen onnistunut siihen nähden, että rakensin sen alusta asti ilman aiempaa kokemusta kyselytutkimuksen teoriasta tai itse Webropol- kyselytutkimusohjelmasta. Asetuksiin sekä toimintojen läpikäymiseen meni paljon ylimääräistä aikaa. Vastausaika jäi täten ehkä hieman lyhyehköksi, mutta jo vastausprosentti (58%) kertoo sen, että kysely on luotettava sen ylittäessä reilusti yli 30 prosentin yleisen luotettavuusrajan. Tämä kertoo kirjeiden menneen perille varsinaisen saatekirjeen ja muistutuskirjeen osalta. Myös sosiaalisessa mediassa esitetty muistutus toi joitakin vastauksia lisää ja vastauspalkinnoillakin oli luultavasti jotain tekemistä tämän kanssa.

5.2 Koulutusohjelman onnistuminen tavoitteessaan ja ajankohtainen tilanne koulutusohjelman uudelleen toteuttamisesta

Tuloksien valossa voisi sanoa, että koulutusohjelma on onnistunut koulutus tavoitteissaan kiitettävästi. Hienoista kritiikkiä kohdistui kurssitarjontaan mutta moni on varmasti unohtanut että vapaasti valittavia opintoja olisi voinut valita myös muista koulutusohjelmista. Niiden selvittäminen ja niille ilmoittautuminen on ollut itsenäistä, joten uskon että se on ollut kynnyskysymys harvan käyttäessä sitä hyväkseen opiskeluiden aikana. Kieliopintojen tarjonta on melko kattava Turun ammattikorkeakoulussa, mutta haastavan niiden opiskelusta tekee se, pääseekö järjestettävillä kursseille ilmoittautumaan kovan kysynnän vuoksi. Myös yrittäjäyys opintoja olisi varmasti voinut niitä haluavat valita muualta. Ongelmaksi varmasti olisi muodostunut, että kursseja olisi mahdollisesti tullut liikaa niille, jotka olisivat poimineet muualta vapaasti valittavia kursseja kiinnostuksen mukaan tai ne olisivat menneet päällekkäin pakollisten kurssien kanssa. Hie-

noinen opintopistemäärän nostaminen olisi voinut antaa tilaisuuden erikoistua mielenkiinnon mukaan enemmän, mutta tämä olisi vaatinut luultavasti suurempia ryhmäkokoja, jotta lisäkurssit olisivat toteutuneet ja koulutusajan pidentämistä, joka ei välttämättä tulisi kyseeseen pienien ryhmäkokojen vuoksi.

Iktyonomikoulutuksen uudelleen suunnitteluhankkeen tulosten valossa, iktyonomeille olisi kysyntää myös tulevaisuudessa alalla. Saarisen (2015) mukaan koulutusohjelma on tuottanut enemmän opiskelijoita kuin työelämässä tällä hetkellä on tarvetta. Aiemmat opistoiktyonomit ovat työllistyneet paremmin kuin nykyiset AMK-iktyonomit ja näiden kouluttaminen ei ole tuottanut työnantajan tarpeisiin riittävän osaavaa työvoimaa. Valitettavasti uusien iktyonomien kouluttaminen ei täyttäisi nykyisellään opetus- ja kulttuuriministeriön vuosikurssien ryhmäkoolle asettamia minimimitavoitteita.

Tämän työn ja Maria Saarisen vetämän hankkeen tuloksia apuna käyttäen, Peimarin koulutuskuntayhtymä alkaa keväällä selvittää erikoisammattitutkinnon toteuttamista, joka vastaisi sisällöltään osittain nykyistä iktyonomi AMK-tutkintoa, mutta olisi enemmän suuntautunut elinkeinokalatalouteen. Opetettava sisältöä tulisi Saarisen (2015) mukaan muuttaa vastaamaan nykyistä elinkeinokalatalouden käytännön osaamista, jonka tarve ilmeni työnantaja kyselystä keväällä 2015.

LÄHTEET

Aaltola, J. & Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: Gummerus.

Alkula, T.; Pöntinen S.; & Ylöstalo, P. 1999. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Juva: WSOY.

Heikkilä, T. 2002. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima.

Heikkilä, T. 2004. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Iktyonomi koulutuksen kuulumisia. Viitattu 15.11.2014

http://www.kalamiehet.fi/attachments/File/koulutus/iktyonomikoulutuksenkohtalo_Compatibility_Mode.pdf Etusivu>Uutiset

Iktyonomikoulutuksen uudelleen suunnittelu. Viitattu 05.11.2014 <http://www.livia.fi> Etusivu> Hankkeet> Iktyonomikoulutuksen suunnittelu

Jyväskylän Yliopisto: Mitä akvaattiset tieteet ovat? Viitattu 16.02.2015 <https://www.jyu.fi> Etusivu> Tiedekunnat- ja yksiköt> Bio- ja ympäristötieteiden laitos> Osastot> Akvaattiset tieteet> HAKIJA-info

Kala- ja ympäristöalouden koulutusohjelma säilytettävä! Viitattu 03.11.2014

<http://www.adressit.com> Etusivu> Hakukenttä > "Kala"

Luonnonvara- ja ympäristöalan pääsykokeet. Viitattu 17.11.2014 <http://www.studentum.fi> Etusivu> Hakijalle> Pääsykokeet

Opetushallitus. 2009. Koulutus- ja työvoiman kysyntä 2020. Tulevaisuuden työpaikat-osaajia tarvitaan. <http://www.oph.fi>/ Viitattu 11.05.2015. Etusivu> Julkaisut> Kaikki julkaisut> Kaikki maksuttomat julkaisut> Koulutus- ja työvoiman kysyntä 2020. Tulevaisuuden työpaikat – osaajia tarvitaan.

Opetushallitus. 2011. Koulutus ja työvoiman kysyntä 2025 – Ennakointituloksia tulevaisuuden työpaikoista ja koulutustarpeista, väliraportti. <http://www.oph.fi>/ Viitattu 11.05.2015. Etusivu> Julkaisut> Kaikki julkaisut> Kaikki maksuttomat julkaisut> Koulutus- ja työvoiman kysyntä 2025. Ennakointituloksia tulevaisuuden työpaikoista ja koulutustarpeista, väliraportti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Opiskelu ja tutkinnot ammattikorkeakoulussa. Viitattu 21.11.2014 <http://www.minedu.fi> Koulutus> Ammattikorkeakoulutus> Opiskelu ja tutkinnot

Penttinen, K. 2009. Valtion Kalatalousoppilaitoksesta Suomen Kalatalous- ja Ympäristöinstituutiksi- kolme vuosikymmentä Paraisilla.

SoleOPS, opetussuunnitelmat. Viitattu 25.2.2014 <https://ops.turkuamk.fi> Etusivu> Opetussuunnitelmat> Luonnonvara- ja ympäristöala> Lukuvuosi 2012-2013> Kala- ja ympäristöalouden koulutusohjelma

Tutkimusmenetelmät. Viitattu 02.11.2014 <http://www.metodix.com/> Etusivu > Menetelmät > Tutkimusprosessi > Tutkimisen ja tiedonhankinta > 9. Tutkimusmenetelmät

Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Tammi.

Turun ammattikorkeakoulu. Opintotoimisto: Excel-tiedosto. 2014. Kala- ja ympätistöalouden koulutusohjelmasta vuosina 2001-2014 valmistuneet iktyonomit.

Kuviot:

<http://mathstat.helsinki.fi/msm/index.fi.html> Kuvio 1. Helsingin Yliopisto 2008.

Liitteen otsikko

Liite 1. Kyselylomake.

Kysely vuosina 2001-2014 Turun ammattikorkeakoulusta valmistuneille iktyonomeille

(kyselyssä tähdellämerkityt kohdat ovat pakollisia)

1. Mikä on ID-numerosi? *

Tämä poistaa tarpeen lähettää muistutuskirje sinulle, jos olet jo vastannut!

3 merkkiä jäljellä

9 1. Henkilötiedot

2. Mikä on sukupuolenne? *

Mies Nainen

3. Olen iältäni: *

20-25v.

26-30v.

31-35v.

- 36-40v.
 41-45v.
 46-50v.
 51-55v.
 yli55v.

4. Minä vuonna valmistuitte Turun ammattikorkeakoulusta? *

- 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007
 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014

5. Kummassa opiskelitte? *

- Aikuiskoulutuksessa
 Nuorisokoulutuksessa

6. Mikä oli kotipaikkakuntanne ennen opiskeluiden aloittamista? *

20 merkkiä jäljellä

7. Mikä on nykyinen asuinkuntanne? *

Jos asut ulkomailla, maa riittää

20 merkkiä jäljellä

10 2. Koulutushistoria ja opinnot

8. Oletko suorittanut jonkin muun tutkinnon tai saanut lisäkoulutusta sen jälkeen, kun valmistuit iktyonomiksi? *

Voit valita useamman vaihtoehdon!

- Olen suorittanut jonkin muun tutkinnon, minkä?

- _____
- Olen tällä hetkellä suorittamassa tutkintoa, mitä?
- _____
- Olen aikonut suorittaa seuraavan tutkinnon, minkä?
- _____
- Olen suorittanut pedagogisia opintoja, mitä?
- _____
- Olen saanut ammatillista lisäkoulutusta, mitä?
- _____
- Olen saanut jotain muuta koulutusta, mitä?
- _____
- En ole suorittanut muuta tutkintoa enkä saanut lisäkoulutusta

9. Valitse vaihtoehto, joka kuvaa mielestäsi parhaiten suorittamaasi iktyonomin tutkintoa.

Asteikko: 1=täysin eri mieltä, 2=osittain eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=osittain samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5
Olen tyytyväinen suorittamaani iktyonomin tutkintoon *	○	○	○	○	○
Mielikuvani koulutuksesta ja varsinainen sisältö vastasivat toisiaan (mitä sisältöä olisi saanut olla enemmän / vähemmän?) _____	○	○	○	○	○
Iktyonomin tutkintoa arvostetaan alan työmarkkinoilla *	○	○	○	○	○
Harjoittelujaksoista oli konkreettista hyötyä ammatilliselle kehitykselleni *	○	○	○	○	○
Iktyonomin tutkinto antaa hyvät työllistymis mahdollisuudet *	○	○	○	○	○
Koulutuksen sisältö antoi hyvät edellytykset toimia yrittäjänä *	○	○	○	○	○
Opinnäytetyöni on edesauttanut minua töiden saamisessa *	○	○	○	○	○
Ammattikorkeakoulusta saamillani tiedoilla ja taidoilla on merkitystä nykyisessä työssäni *	○	○	○	○	○

Iktyonomiopintojen aikana luomani suhteet ovat edesauttaneet minua työurallani *

Koulutus sisälsi teoriaa ja käytäntöä sopivassa suhteessa *

10. Vastaa seuraaviin väittämiin koulutusohjelman sisällöstä *

	En Kyllä Ei osaa sanoa
Kursseilla opetettava käytännön opetus oli ajantasalla (Jos Ei, mikä / mitkä kurssit?) _____	☐ ☐ ☐
Kursseilla opettavat teoriaopinnot olivat ajantasalla (Jos Ei, mikä / mitkä kurssit?) _____	☐ ☐ ☐
Kaipaisin enemmän sisältöä/kursseja koulutusohjelmaan (Jos Kyllä, mitä?) _____	☐ ☐ ☐
Kaipaisin vähemmän sisältöä / kursseja koulutusohjelmaan (Jos kyllä, miksi?) _____	☐ ☐ ☐

11. Vastaa seuraaviin väittämiin iktyonomi koulutuksen antamista valmiuksista työelämässä. *

Asteikko: 1=täysin eri mieltä, 2=osittain eri mieltä, 3=en osaa sano, 4=osittain samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä

	1 2 3 4 5
Osaan toimia esimiestehtävissä annetun koulutuksen perusteella	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Minulla on ollut mahdollisuus valita työpaikkani	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Iktyonomit ovat alansa erikoisosajia, joita ei voi korvata muut	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Kykenen soveltamaan opinnäytetyöni teoriatietoja käytännön asiantuntijatehtävissä	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Iktyonomiopinnot antavat valmiudet toimia kansainvälisissä työtehtävissä ja kansainvälisillä työmarkkinoilla	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Olen saanut alan töitä mutta luulen, että siihen on liittynyt myös se,	☐ ☐ ☐ ☐ ☐

millainen itse olen tutkinnon lisäksi

12. Kuinka paljon seuraavat opiskellut asiat ovat mielestäsi kehittäneet työelämän kannalta tärkeitä tietoja/taitoja? *

1= Ei ollenkaan, 2= Hieman, 3= En osaa sanoa, 4=Melko paljon, 5= Erittäin paljon

	1	2	3	4	5
Atk-opinnot	☐	☐	☐	☐	☐
Viestintä- ja kieliopinnot	☐	☐	☐	☐	☐
Tiimi- ja ryhmätyötaidot	☐	☐	☐	☐	☐
Hanke- ja projektiopinnot	☐	☐	☐	☐	☐
Oman alan teoriaan liittyvät opinnot	☐	☐	☐	☐	☐
Oman alan käytäntöön liittyvät opinnot	☐	☐	☐	☐	☐

13. Puuttuiko mielestäsi koulutusohjelmasta jotain oleellista opetettavaa tietoa/taitoa, mitä olet tarvinnut / tarvitset tällähetkellä työssäsi? *

Ei ole puuttunut

On puuttunut, mitä?

En osaa sanoa

11 3. Kysymyksiä koulutusohjelman lakkauttamisesta

14. Onko koulutusohjelman lakkautuksella vaikutusta iktynomien työllisyystilanteeseen tulevaisuudessa? *

Kyllä, millaisia?

Ei

En osaa sanoa

15. Millä tavalla arvostus iktynomin tutkintonimikettä kohtaan tulee muuttu-

maan? *

Arvostus tulee kasvamaan, millä tavalla?

Arvostus tulee laskemaan, millä tavalla?

Arvostus pysyy ennallaan

16. Millaisia vaikutuksia koulutusohjelman lakkauttamisella tulee mielestäsi olemaan? *

Kirjoita alle mitä lakkauttaminen mielestäsi aiheuttaa (esimerkiksi opettajille, työmarkkinasektorille, koulutusohjelmalle, mitä tahansa mieleesi tulee)

Lopettamisella on vaikutuksia, mitä?

Lopettamisesta ei aiheudu vaikutuksia, miksi?

En osaa sanoa

17. Sain tiedon koulutusohjelman lakkautuksesta seuraavasta lähteestä: *

Kaverilta

Sosiaalisesta mediasta

Työpaikalta

Lehdestä

Jostakin muualta, mistä?

En tiennyt koko asiasta ennen tätä kyselyä

18. Millaisia ajatuksia lakkautusesitys sekä varsinainen päätös sinussa herättivät? *

Minulle asialla oli merkitystä, mitä?

Minulle asialla ei ollut juurikaan merkitystä, miksi?

En osaa sanoa

12 4. Työelämä tiedot

19. Kuinka nopeasti työllistyit valmistumisesi jälkeen? *

Välittömästi

0-3kk

3-6kk

6-12kk

Yli 1 vuosi

Jatkoin opintojani jossain muualla

En ole työllistynyt alalle

20. Kuinka monta työnantajaa sinulla on ollut valmistumisen jälkeen? (kpl) *

3 merkkiä jäljellä

21. Olen ollut koulutusta vastaavissa töissä yhteensä *

Kalanviljely- ja kalanjalostuslaitokset, kalatalouden neuvontajärjestöt, kalastusalueet, Ely- keskus, tutkimuslaitokset, kuten Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, kalanviljely- ja kalanjalostuslaitosten esimies- ja suunnittelutehtävät ja laitospäälliköt, neuvontatehtävät, kalataloustutkimus, ympäristöhallinto, vesiensuojelutehtävät ja suojeluyhdistykset, tai alan yrittäjyys

_____ Vuott _____
_____ a _____

Kuu-
kautta

22. Mitä eri ammattinimikkeitä sinulla on ollut valmistumisesi jälkeen?

Jos ollut yli 10, listaa viimeisimmät.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

23. Mikä / mitkä seuraavista kuvaavat sinun tämänhetkistä työtilannettasi? *

Rastita / täydennä

Kokopäivätyössä, missä?

Osa-aikatyössä, missä?

Yrittäjä / ammatinharjoittaja, ala ja nimike?

Työskentely projekti / apurahalla, missä?

Päätoiminen opiskelija

Lomautettu, mistä?

Muuten työllistetty / työharjoittelu, missä?

Työtön, kuinka kauan?(v,kk)

Muu, mikä?

24. Kuinka suuri on kuukausittainen bruttopalkkasi? *

0-500€

500-1000€

1000-1500€

1500-2000€

2500-3000€

3000-3500€

3500-4000€

yli 4000€

En halua vastata

2000-2500€

25. Kuinka monta tuntia keskimäärin sinulle kertyy viikossa työtunteja? *

Normaali työaika n. 37,5h / viikko

0-10

11-20

21-25

26-30

31-35

- 36-40
 yli 40h
 En halua vastata

26. Miten todennäköisenä pidät seuraavia väittämiä? *

1=en ollenkaan todennäköisenä, 2= en juurikaan todennäköisenä 3=en osaa sanoa 4= todennäköisenä 5= erittäin todennäköisenä

	1	2	3	4	5
Aion vaihtaa työpaikkaa johonkin paremmin minulle sopivampaan tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
Pyrin etenemään esimiesasemaan nykyisessä työssäni	☐	☐	☐	☐	☐
Töitä on juuri sopiva määrä ja suoriudun niistä hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
Palkkaukseni tulee nousemaan tulevaisuudessa	☐	☐	☐	☐	☐
Aion muuttaa töiden perässä jollekin muulle paikkakunnalle	☐	☐	☐	☐	☐
Töitä tulee olemaan myös jatkossa nykyisessä työpaikassani	☐	☐	☐	☐	☐
Työni luonne vaatii matkustamista	☐	☐	☐	☐	☐

27. Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? *

1=Täysin eri mieltä, 2=Jokseenkin eri mieltä, 3= En osaa sanoa, 4= Jokseenkin samaa mieltä, 5= Täysin samaa mieltä

	1	2	3	4	5
Nykyisellä työllä on uraani edistävä vaikutus	☐	☐	☐	☐	☐
Työtehtävien monipuolisuus motivoi minua	☐	☐	☐	☐	☐
Jos voisın, vaihtaisin työpaikkaa johonkin paremmin minulle soveltuvaan	☐	☐	☐	☐	☐
Työaikani on säännöllinen	☐	☐	☐	☐	☐
Palkkaukseni on tasapainossa työn määrän kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Suoriudun nykyisistä työtehtävistä hyvin	☐	☐	☐	☐	☐
Työni ja harrastukseni kohtaavat tavalla tai toisella	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyinen työni on juuri sitä, mitä opiskeluaikana halusin tulevaisuudessa tehdä	☐	☐	☐	☐	☐
Nykyiset työtehtäväni kohtaavat koulutustasoni kanssa	☐	☐	☐	☐	☐

13 5. Kysymyksiä työttömyydestä

28. Kuinka kauan olet ollut yhteensä työttömänä valmistumisen jälkeen?

_____ Vuotta
 _____ Kuukautta

29. Kuinka suuri vaikutus seuraavilla asioilla on ollut mielestäsi sinun työttömyyteesi? (Jos et ole ollut työttömänä, jätä vastaamatta.)

1= Erittäin pieni 2=Melko pieni 3=En osaa sanoa 4= Melko suuri 5=Erittäin suuri

	1	2	3	4	5
Yleinen huono työmarkkinatilanne	○	○	○	○	○
Liian korkea ikä	○	○	○	○	○
Haastava perhe / elämäntilanne	○	○	○	○	○
Suoritetun tutkinnon luonne	○	○	○	○	○
Suuri hakijoiden määrä	○	○	○	○	○
Alan suhteiden puuttuminen työllistäjiin	○	○	○	○	○
Alan työpaikkojen puuttuminen alueelta	○	○	○	○	○
Muu, mikä/mitkä? _____	○	○	○	○	○

30. Voit antaa avoimen palautteen tähän

Se voi koskea tätä kyselyä tai ihan mitä tahansa liittyen asioihin, joita tässä kyselyssä on käyty läpi

3000 merkkiä jäljellä

Vahvista vastausten lähetys

100% valmiina (Sivu 1 / 1)